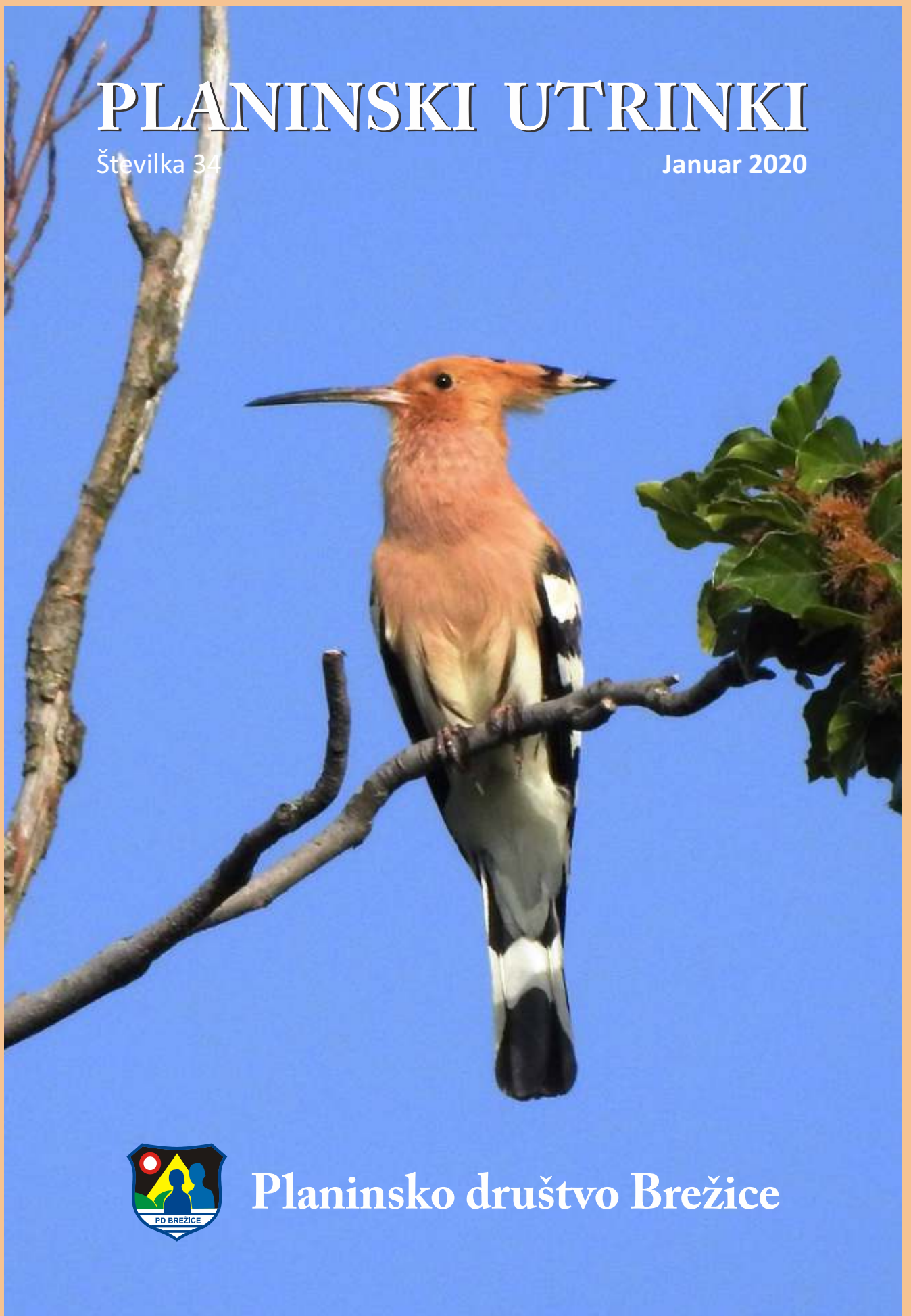

PLANINSKI UTRINKI

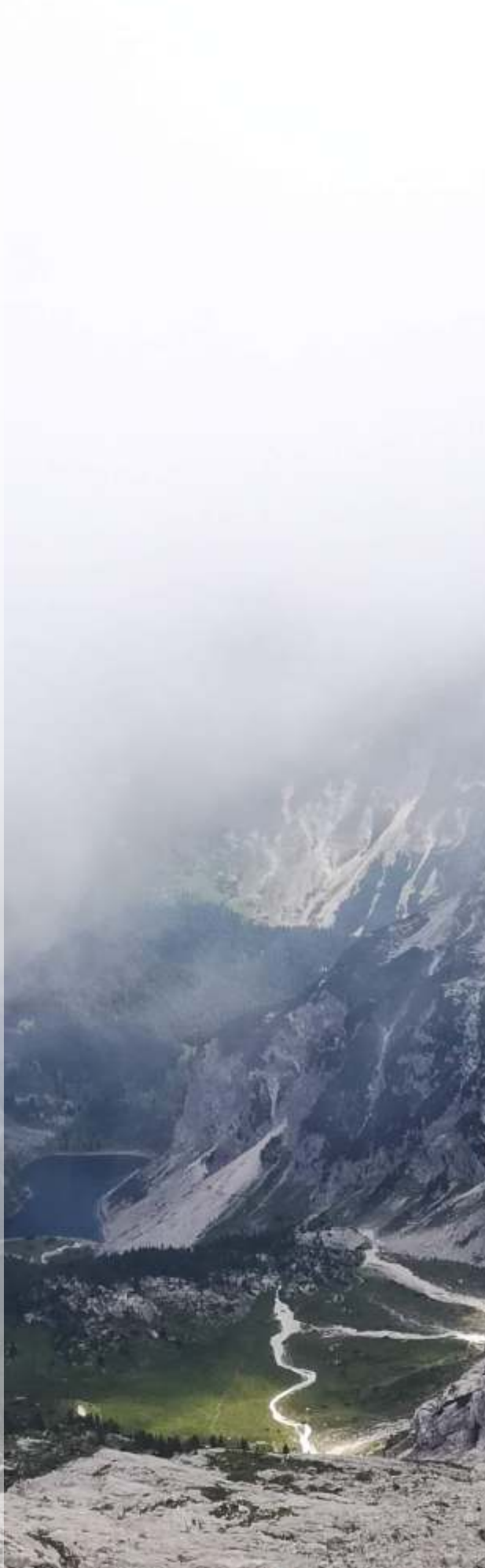
Številka 34

Januar 2020

Planinsko društvo Brežice

UVODNIK	1
POROČILA O DELU V LETU 2019	
Beseda predsednice	2
Poročila vodij odsekov	5
Poročila vodij skupin	7
Šentviška statistika	13
PRIZNANJE ČLANU PDB	14
VPRAŠALI SMO IN POVEDALA STA	
Marjan Rovan	16–17
Manca Ogrin	18–19
POSEBNI PLANINSKI DOGODKI	
Dan slovenskih planinskih doživetij	20
Brati gore 2019	21
NARAVOVARSTVENI UTRINKI	
Ptica, ki jo po glasu vsak pozna	22–23
Lepotica neuglednega imena	24–25
Planinci in dvoživke	25–26
Ali lubadar res lahko uniči naše gozdove?	27–28
UTRINKI S PLANINSKIH POTI	
Pustni torek	29
Kopitnik	30
Malo drugačen torek	30–31
Nebeška gora	32
Izlet v neznano	33
Varovanje deluje	34
Komna za vedno v mojem srcu	35
Ko mislim pustiš svojo pot	36
Z družino v Julijske Alpe	36–37
Pravljice o iskalcih pravljic	38–42
Po južnoameriških poteh	43–46
V SPOMIN	
Tone Lipej	48
Darko Bukovinski	49
AKTUALNO - POMEMBNO	
Članarina in zavarovanje v letu 2020	50–52
PROGRAM DELA ZA LETO 2020	
Prednosti, ki jih nudi društvo mladim	54
Vodniki v letu 2020	54
Društveni izleti	55–56
Izleti skupine Torkarji	56
Izleti mladinskega odseka	57
Izleti skupine Navihanci	58
Markacisti	58
Izobraževanje vodnikov v letu 2020	58
Aktivnosti ob praznovanju 70-letnice društva	59–60
Finančno poročilo	60

Kukavica / Foto Branko Brečko

Iz vsebine

Otrok, željnih hoje, je kljub poplavi modernih športnih dejavnosti še vedno veliko. V mladinskem odseku se srečujemo s pomanjkanjem mentorjev na nekaterih šolah, zato si za prihodnje leto želimo, da bi se nam pridružil še kdo. (Natalija)

Ko ga vprašam, ali bo pogrešal svoje pohodnike, se začudi: "Zakaj? Saj bom še hodil z njimi. Razbremenil sem se le pritiska, da moram vsak teden pripraviti in izpeljati pohod. Torki so bili zame lep dogodek, in bodo še." (Milena)

Življenjska okolja dvoživk predstavljajo zdravo in uravnoteženo okolje. Ko dvoživke nenadoma izginejo ali pa se njihovo število opazno in neprekinjeno zmanjšuje, je to opozorilni znak, da se razmere v okolju slabšajo. (Barbara)

Nekoč v oktobru 2019 našega štetja je bila v Apeninih noč. Umirala je počasi, a še vedno prehitro, saj se je Gruppo di Slovenia zamudila z odličnim zajtrkom pri noni Mariji. Zato niso videli krvave zore. (Bojan)

Za 70 let PD Brežice 70 x na Veliki Špiček, 686 m, 70 x na Veliki Cirknik, 630 m.

Cilj je, da se od 1.1. do 31.12. 2020 najmanj 70-krat povzpemo na najvišji vrh občine na južni in/ali severni strani, na Veliki Cirknik ali na Špiček ali kar na oba. (Anica)

*Sončni pogledi,
vedri obrazi, trdni koraki,
tovarištvo in prijateljstvo
naj bodo v letu 2020
zvesti spremljevalci
vaših planinskih poti.*

Uredniški odbor

Poročila

Komna / Foto Sara Gregl

POROČILO PREDSEDNICE DRUŠTVA

Leto 2019 je potekalo tako, kot smo si zadali v sprejetem programu dela, ki ga je potrdil zbor članov. Upravni odbor je opravljal tekoče naloge društva. Sestali smo se na devetih sejah.

V začetku leta smo se posvetili pripravi programov za prijavo na razpis Občine Brežice za področji športa in mladih. Urednica glasila PD Brežice, Milena Jesenko, je poskrbela za izid 33. številke Planinskih utrinkov, upravni odbor pa je pripravil program dela po posameznih področjih dela društva.

NAVIHANCI:

Novost v tem letu je bilo oblikovanje skupine Sredarjev, ki so pričeli s svojimi skupnimi aktivnostmi v začetku leta. Kaj kmalu so si poiskali bolj zveneče ime, Navihanci. To je skupina planincev, mlajših upokojencev, ki jih vodi vodnica Mija Novak, tudi sama je mlajša upokojenka. Občasno se jim na turah, ki so organizirane vsako drugo sredo, pridružijo tudi drugi planinci, ki si utegnejo vzeti čas sredi delovnega tedna. Skupina se loteva nekoliko zahtevnejših tur, kar pomeni več kot 5 ur hoje, trenutno šteje štirinajst članov.

TORKARJI:

Neumorni in neutrudni so tudi starejši upokojenci – Torkarji, ki jih je že čez osemdeset. Opravili so vse načrtovane izlete, saj jih ne ustavi niti slabo vreme. Razlika je le ta, da se ob slabšem vremenu pohoda ne udeleži 50 ali več članov,

temveč »le« kakšnih 30. Udeležba na izletih je bila vedno zelo številčna. Pohodi, ki jih je organiziral in vodil Marjan Rovana, za kar mu gre posebna zahvala, zanje niso le redna tedenska rekreacija, temveč tudi še kako potrebno in pomembno druženje. Marjan letos zaključuje z vodenjem skupine, zato so drugo polovico leta aktivno iskali njegovega namestnika. Marjana Rovana je društvo za življenjsko delo predlagalo OKS – Združenju športnih zvez za podelitev priznanja, ki ga je tudi prejel.

DELO ODSEKOV IN ČLANSTVO:

Ponosni smo na delo vseh odsekov društva, saj so pod vodstvom svojih načelnikov izpolnili večino načrtovanih aktivnosti, izpeljali pa smo tudi kakšno, ki prvotno ni bila načrtovana.

Število članov je v letu 2019 zmanjšalo za dva. Po vrstah članstva so podatki naslednji:

Vrsta članarine	2016	2017	2018	2019
A	24	28	32	31
B	271	296	316	318
S+Š	11	24	20	20
P+O	53	92	103	100
Skupaj	359	440	471	469

MLADINSKI ODSEK:

Posamezne planinske skupine mladih planincev so organizirale kar nekaj izletov poleg skupnih v okviru Mladinskega odseka. Teh so se udeleževali mladi iz večine osnovnih šol v občini. Med najaktivnejšimi in najštevilčnejšimi sta bili sekciji na OŠ Artiče in OŠ Cerklje ob Krki.

Mladinski odsek je zadnji teden v juniju pod vodstvom načelnice Natalije Vahčič organiziral in izpeljal Otroški tabor na Loki pod Raduho. Štiridnevnega taborjenja se je udeležilo 43 mladih planincev iz OŠ Artiče in OŠ Brežice. Pri vodenju tabora sta načelnici pomagali vodnica Sara Gregl in Ana Novak ter tehnični vodja Dominik Špan. Skupno je bilo tako 47 udeležencev.

Poleg izletniške dejavnosti so se mladi preizkusili še v znanju orientacije, se udeležili nekaj tekmovanj iz planinske orientacije, spomladi, v okviru zbora članov društva, pa so izpeljali še planinsko čajanko, kjer so tistim mladim pohodnikom, ki so opravili 10 in več planinskih pohodov v preteklem letu, podelili z motivom planinstva potiskano majico, za katere je sredstva zagotovilo društvo.

VODNIŠKI ODSEK:

Po programu društva je bilo predvidenih 51 pohodov. Odpadlo jih je 9, od tega 7 zaradi slabega vremena ali premalo prijav, 2 pa nista bila razpisana zaradi nepredvidenih obveznosti vodnikov. Tradicionalni pohod po Brežiški planinski poti smo morali zaradi vojaške NATO vaje, ki je potekala na območju Cirnika, prestaviti iz marca na april. Udeležba na izletih je bila boljša kot lani. Za varen korak so skrbeli vsi vodniki društva, ki so pod vodstvom načelnika Tonija Hribarja poskrbeli tudi za potrebna izobraževanja in opremo vodnikov.

Kot vrsto let zapored je bil tudi v letošnjem letu izpeljan družinski tabor. Tokrat na Spodnjem Jezerskem z novim organizacijskim vodstvom. Olga in Franci Kržan ter Mojca Šterk so letos popeljali 43 udeležencev po zanimivih poteh na stičišču Kamniško-Savinjskih Alp ter Karavank. Pri organizaciji in vodenju sta pomagala še Franci Petelinc in Marjan Rovan. Udeleženci so bili zadovoljni, nova vodstvena ekipa pa je pridobila izkušnje za naslednje leto.

V vodniškem odseku so poskrbeli, da so se vodniki udeležili usposabljanj za pridobitev licenc za vodenje izletov. Društvo je imelo 14 aktivnih planinskih vodnikov. Ker PZS v letu 2019 ni razpisala izobraževanj za pridobitev naziva planinski vodnik, načrtovane usposobitve za enega dodatnega vodnika nismo uresničili.

Na pobudo planinskih vodnikov smo v letu 2019 vodnike opremili z novimi pohodniškimi hlačami z znakom društva. Hlače so dobili tudi tisti člani društva, ki s svojim delom prispevajo k izpolnjevanju društvenega programa. Brez njihovega prostovoljnega dela društvo ne bi bilo tako uspešno, kot je.

ODSEK MARKACISTOV:

Markacisti so bili marljivi pri urejanju naših planinskih poti, sodelovali pa so tudi na skupnih aktivnostih Meddruštvenega odbora in Planinske zveze Slovenije. Pod vodstvom načelnika Mehmeda Tokića so opravili tudi nekaj intevencijskih čiščenj poti, se udeležili izobraževanj in opremili vse poti za društvene tradicionalne pohode, kakor tudi pohod Po poteh Brežiške čete. Pri vseh tradicionalnih pohodih so pomagali tudi pri vodenju pohodov.

NARAVOVARSTVENI ODSEK:

Naravovarstveni odsek je opravil načrtovane naravovarstvene izlete, ki so se jih udeležili tudi številni mladi. Načelnica odseka Olga Kržan je večša pri pripravi zanimivih programov, zna pa poskrbeti tudi za to, da je udeležba na vsakoletni

čistilni akciji planinskih poti dokaj množična. Letos so se vključili učenci OŠ Artiče. Načelnica Olga je aktivna tudi v naravovarstveni komisiji Planinske zveze Slovenije.

PLANINSKI VEČERI, BRATI GORE:

Tudi tradicija planinskih večerov se je v letu 2019 nadaljevala. Priča smo bili zanimivim predavanjem naših članov s popotovanj doma in v tujini kakor nekaterih predavateljev iz sosednjih društev. Na tem mestu se zahvaljujemo Upravni enoti Brežice za gostoljubje v njihovih prostorih, še posebej pa Moniki Vovk za organizacijo dogodkov.

Četrtrič zapored je bila skupaj s Knjižnico Brežice izpeljana prireditev Brati gore. Tokratna tema je bila 200 km do Triglava. V zanimivem pogovoru z moderatorko prireditve, Milene Jesenko, je Manca Ogrin opisala podvig svojega, ko njihovo društvo ob tridesetletnici organiziralo in izpeljalo pohod od doma pa do vrha Triglava.

OSTALO:

Tudi v letu 2019 smo posameznim skupinam sofinancirali stroške prevoza enega izleta. Tako ohranjamo zastavljen cilj, da je vsak član, ki se udeležuje izletov v organizaciji društva, deležen ugodnosti praktično v višini plačane članarine, ki ostane planinskemu društvu. Društvo je financiralo tudi prevoz na tradicionalno prireditev Dan planinskih doživetij, ki je bilo tokrat na Lisci. Hkrati je bilo tu tudi srečanje zasavske mladine in zasavskih planincev. Financirali smo še udeležbo predstavnikov na srečanju starejših planincev ter sofinancirali udeležbo Torkarjev na podelitvi priznanj OKS – ZŠZ v Portorožu.

Udeležila sem se nekaterih sej MDO Zasavja, skupščine PZS, ki je bila letos v Mariboru, pa se je udeležila namestnica predsednice društva Marinka Lubšina Novak.

Izpeljali smo vse **tradicionalne aktivnosti** PD Brežice:

Pohod	Število udel.
13. pohod Po poti slovenskega tolarja	130
35. pohod po Brežiški planinski poti	13
43. pohod po poteh Brežiške čete	55
37. Martinov pohod	53
26. nočni pohod na Cirknik	15

Ohranili smo stike in skupne aktivnosti s prijateljskimi društvi, Športno zvezo Brežice (akcije Brežiški športni vikend se je udeležilo več

kot 30 pohodnikov) in Civilno zaščito Občine Brežice.

Ure prostovoljnega dela lahko štejejo v tisočih – pri vodenju izletov, tabora, markiranju in čiščenju planinskih poti, organizaciji, pripravi in izvedbi predavanj za planinske večere, še več za to, da so izšli Utrinki, da smo uživali v planinsko obarvanih prireditvah, da smo se naravovarstveno izobraževali in čistili okolje, opravili množico administrativnih in tehničnih opravil in se udeležili pomembnejših sestankov,... Za predano delo v letu 2019 se zahvaljujem vsem članom Upravnega odbora in sodelavcem, vodnikom, markacistom, mentorjem, tistim bivšim članom UO, ki so ohranili stik z novim in prevzeli v izvedbo tudi določene naloge, vsem poverjenikom, ki so vse leto vestno pobirali članarino, gospodarju, praporščakoma, urejevalcu spletne strani in društvenih omaric,...

In ne nazadnje se zahvaljujem Občini Brežice, ki prepoznava dejavnost društva kot pomemben

prispevek k rekreativni dejavnosti za občane brežiške občine, Športni zvezi Brežice, s katero uigrano peljemo nekatere prireditve s tradicijo, posebej pa donatorjem društva, ki so s svojim prispevkom pomagali k uresničitvi načrtov društva: TANINU Sevnica, HESS-u Brežice, Zavarovalnici Triglav, Integralu Brebusu Brežice SL-inženiringu ter AFP Dobova.

Anica Hribar, predsednica

Velebit / Foto Bojan Jevševar

VODNIŠKI ODSEK

Tone Hribar, načelnik VO

V letu 2019 smo vodniki vodili 51 izletov, pohodov, srečanj, taborov in naravovarstvenih akcij, ki se jih je udeležilo 955 panincev. Sodelovali smo na društvenih akcijah, razmišljali, kako pomladiti naše vrste in hkrati obdržati starejše vodnike. O aktivnostih vodnika za registracijo od tega leta poroča društvo, ne več vodnik sam. Sistem izpopolnjevanja pa je kljub drugačnim napovedim ostal enak – udeležiti se ga moramo na tri leta.

Krasno bi bilo poročati, da je pri vodenju v minulem letu vse teklo kot po maslu, vendar ni minilo čisto brez nenačrtovanih dogodkov. Seveda se vodnik na vsako turo pripravi, ker le tako lahko tudi sam uživa in je suveren pri svojih odločitvah. Praviloma naj bi pot poznal, po potrebi pa opravil ogledno turo. Ob vseh omejitvah, ki jih prinaša hiter tempo življenja, še zlasti v službah, praviloma vodnik ne izvede ogledne ture in se tako zanaša na poznavanje terena iz preteklih izletov, dobre opise na spletu in papirnate pa elektronske navigacijske pripomočke. Da ne bi tura odpadla, se radi odpravimo na pot kljub ne najboljši vremenski

napovedi. Pripravimo si tudi plan B, da v primeru zapletov turo skrajšamo. Večina vodnikov tudi rada raziskuje, išče nove prehode in povezave, da ne ponavlja ene in iste poti.

Kljub skrbni pripravi pa se zgodi, da v prostoru zaidemo, pridemo v časovno stisko in posledično spravimo v neprijeten, stresen in morda celo nevaren položaj sebe in vse vodene. V takem stanju pa smo manj dovzetni za dobronamerne predloge, ki letijo od vsepovsod. Super je, da vsak skuša tako ali drugače pomagati, ampak najbolj pomembna za obvladanje krizne situacije je umiritev. Šele potem lahko trezno razmislimo in najdemo dobro rešitev s pomočjo pripomočkov in s sodelovanjem udeležencev. Odgovornost za vodenje je vedno na vodniku! Vedno pa za hojo v hribe velja tudi osnovno pravilo: kreni, kar se da zgodaj, da te ne bodo lovili tema, mraz ali vročina.

Opomba: Ta zapis ni nastal zaradi enkratnega dogodka, pač pa da bi vodniki in vodeni znali v prihodnje bolje sodelovati.

ODSEK MARKACISTOV

Meho Tokić, načelnik

Akcije markacistov 2019:

- udeležba na shodu markacistov na Kopitniku
- urejanje poti Globočice – Mali Cirknik
- tradicionalna čistilna akcija skupaj z varuhi gorske narave
- urejanje Brežiške planinske poti (odstranjevanje podrtih dreves)
- dan slovenskih markacistov v Radečah – urejanje Zasavske planinske poti od gradu Podsreda do Gorjan
- markiranje in urejanje Brežiške planinske poti na relaciji Čatež ob Savi – Šentvid – Žejno – Sobenja vas – Veliki Cirknik – Globočice – Mrzlava vas – Čatež ob Savi
- urejanje izhodišča Brežiške planinske poti na Griču
- označevanje trase in pomoč pri vodenju pohoda Po poteh Brežiške čete

Veliki Cirknik, markacisti / Foto Meho Tokić

MLADINSKI ODSEK PD BREŽICE V LETU 2019

Natalija Vahčič, načelnica

V letu 2019 smo si v Mladinskem odseku zastavili cilj, da izpeljemo 14 izletov. Bili smo zelo uspešni, saj nam jih je 12 uspelo uresničiti, pogosto v številu, ki je preseglo možnosti velikega avtobusa. Pri vodenju so pomagali tudi društveni vodniki.

Mlade planince smo dodatno motivirali za hojo z nagradnim programom – društvenimi majicami. Starejši del mladih se je udeležil tudi orientacijskih tekmovanj v okviru PZS. Na dnevu planincev na Lisci smo se preizkusili v orientaciji in športnem plezanju ter spoznavali naravo v gorskem svetu. Možnost daljšega stika z gorami

smo imeli v otroškem in družinskem taboru. Opravili smo izlete na Lisco, Dobrčo, Donačko goro, Slivnico, Raduho, v Škocjanski zatok, na Blegoš in Čemšeniško planino, bili smo tudi na nočnem pohodu na Cirknik, izletu v neznano in na čistilni akciji.

Otrok, željnih hoje, je kljub poplavi modernih športnih dejavnosti še vedno veliko. V odseku se srečujemo s pomanjkanjem mentorjev na nekaterih šolah, zato si za prihodnje leto želimo, da bi se nam pridružil še kdo.

PLANINSKO ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE

Mojca Šterk, vodja

V nedeljo, 10. 11. 2019, se je skupina osmošolcev iz OŠ Cerklje ob Krki udeležila področnega planinskega orientacijskega tekmovanja na Jančah nad Litijo. Po reševanju testa za preverjanje teoretičnega planinskega znanja so se odpravili na teren. Tri ure so iskali orien-

tacijske točke in odgovarjali na vprašanja o prvi pomoči in gorskih rožah ter delali vozle. Teren je bil zelo razgiban in zahteven, pa tudi konkurenca je bila močna. Galu Urbanču, Blažki Kodrič, Hani Haler in Filipu Škalerju gredo čestitke za sodelovanje in dobro uvrstitev!

Gal, Blažka, Hana in Filip / Foto Mojca Šterk

Češka koča / Foto Mojca Šterk

DRUŽINSKI PLANINSKI TABOR JEZERSKO 2019

Mojca Šterk

Od 6. do 13. julija 2019 je na Spodnjem Jezerskem potekal družinski planinski tabor. Kampirali smo ob reki Kokri z razgledom na Virnikov Grintovec in njemu bližnje vrhove. Vseh skupaj nas je bilo 43 v starosti od dveh do osemdeset let.

Vsak dan smo se odpravili na drug vrh, s tem da se je starejša skupina občasno ločila od mlajše in naredila zahtevnejši vzpon. Obiskali smo Partizansko bolnišnico Krtino in izvir slatine, Zgornje Jezersko s Planšarskim jezerom, Močnikovo planino in Stegovnik, najlepši pa je bil vzpon do Češke koče oz. Vratc, ko nas je spremljal tudi fotograf Matej Petrič.

Letos nam je malo ponagajalo vreme, da nismo izpeljali vseh načrtovanih izletov. Obiskala sta nas izkušena planinca in dolgoletna prijatelja našega društva, sicer člana PD Tržič, Janko Meglič in Štefan Močnik. Kot izkušena vodnika, Štefan je tudi gorski reševalec, sta z nami delila svoje znanje o planinstvu, pravilni opremini in reševanju v gorah. V gosteh smo imeli še lokalnega zeliščarja in botanika Mateja Tonejca,

ki nam je na bližnjem terenu pokazal nekatere zdravilne rastline in nas poučil, pri katerih težavah pomagajo.

Gaja, Anže in Benjamin so z malo pomoči odraslih organizirali olimpijske igre. Vsak popoldan in večer smo skrbeli za družabne igre v velikem štabnem šotoru. Na voljo smo imeli več vrst igralnih kart, Rubikove kocke, miselne igre, papir in barvice. Zunaj smo se veliko lovili, skrivali, igrali v reki in ob njej. Dejavnosti smo prilagajali vremenu. Družbo sta nam delala tudi prijazna štirinožca Bella in Miki. Nismo pozabili niti na pravi taborni ogenj.

Zjutraj in zvečer smo se zbirali ob zastavi in himni. Za okusne obroke hrane je ves čas skrbela nepogrešljiva kuharica Marija, za izvedbo programa tabora pa vodniki Franci Kržan, Franci Petelinc in Mojca Šterk. Na koncu se nam je pridružila še Ana Novak. Ne bi šlo brez Olge Kržan, ki je imela na skrbi celotno nabavo, in Marjana Rovana, ki je prevzel postavitve tabora.

Tabor na Spodnjem Jezerskem / Foto Mojca Šterk

Mladi navihanci / Foto Mojca Libenšek

Kopel pod slapom / Foto Natalija Vahčič

OTROŠKI TABOR NA LOKI POD RADUHO

Natalija, Sara, Ana in Dominik

Zadnje štiri dni junija 2019 je 47 mladih planincev preživelo na vsebinsko pestrem in veselem otroškem taboru na Loki pod Raduho. In kaj smo počeli?

V Mozirskem gaju smo spoznali muharjenje in čebelarjenje. Na najbolj vroč dan v tem letu smo se povzpeli na vrh Raduhe. Pred kočo smo ustvarjali, imeli različne športne igre, izdelovali sirup iz borovih vršičkov, preigravali družabne igre, tudi malo poležavali in se veliko pogovarjali. Na pašniški planini smo se preizkusili v molži krave. Pastirica nam je postregla odlične domače dobrote in razkazala pastirsko kočo. Ob večerih smo prisluhnili zgodbam zeliščarke Lenčke. Zadnji večer smo ob tabornem ognju pekli klobase, organizirali prireditev Mladi planinci imamo talent in žurali vse do polnoči.

Oskrbnika sta nas ves čas razvajala z dobro hrano in dobro voljo. Najbolj nam je bil všeč njihov mladi pomočnik, vzgojitelj na praksi, ki je že po dveh dneh postal del naše ekipe. Zadnji dan smo se povzpeli k slapu Rinka, kjer smo se končno vsi umili, v koči pojedli slastno kosilo in se čisti odpravili proti domu.

Z mladimi smo se družile vodnice Sara, Ana in Natalija, naš tehnični vodja Dominik pa je poskrbel za red in vsa "moška" opravila.

1, 2, 3, na tabor bomo še šli. Greš z nami tudi ti?

Pri slapu Rinka

Zahvala oskrbnikom

Peš proti koči Loka

NARAVOVARSTVENI ODDELEK

Olga Kržan, načelnica

- 47 planincev se je ob sodelovanju odseka markacistov odzvalo na čistilno akcijo.
- Na svetovni dan voda, tj. 22. 3. 2019, so učenci OŠ Artiče pod vodstvom mentorice Natalije Vahčič očistili pot od OŠ do zaselka Volčje. Odrasli planinci pa so očistili pot od Čateža do Cirnika. Vse skupine so nabrale veliko manj smeti kot prejšnja leta, česar smo zelo veseli, saj to kaže, da nas je vedno več, ki upoštevamo navodilo, da se smeti odnesejo v dolino. Delovno akcijo smo zaključili na Turistični kmetiji Pri Martinovih v Globočicah.
- 27. aprila 2019 smo se podali na Krško polje, kjer smo si ogledali vpliv akumulacije na rast orhidej. Z nami je bil priznani biolog iz Kozjanskega parka Dušan Klenovšek.
- Na Primorsko smo šli opazovat Škocjanski zatok. Naravovarstvenega izleta se je udeležilo 30 planincev, od tega 19 iz OŠ Artiče. Z lokalno vodnico Bojano smo spoznavali živalski svet zatoka, nato pa smo si ogledali še mesto in školčiče blizu Kopra.

Škocjanski zatok

Škocjanski zatok

SKUPINA TORKARJI

Marjan Rovan, vodja

Poročilo pripravil Tone Kostanjšek

Foto Meho Tokić

Skupina je v letu 2019 štela 81 članov, opravili smo 40 pohodov, poprečna udeležba je bila 43,2 udeleženca na pohod, skupaj 1685 pohodnikov.

Prehodili smo posavsko hribovje, del kozjanskih gričev in del Gorjancev. Srečali smo se s člani pobratenega PD Pošta in Telekom Ljubljana, hodili po alpskem svetu – Ljubelj, Zelenica, Pokljuka, Viševnik, Uskovnica. Posebno doživetje za skupino je bil pohod po slovenski obali do Portoroža, kjer smo se udeležili slovesnosti ob podelitvi priznanj Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez za delo na področju športa v letu 2019. Tako priznanje je namreč prejel tudi Marjan Rovan, vodja naše skupine.

Ohranili smo tradicionalna praznovanja: rojstni dnevi, pustovanje, kostanjev piknik, zaključek leta. Naj pohodniki leta 2019 pa so:

- Marija Kopinč – 39 pohodov,
- Marjan Rovan – 38,
- Dobrila Lorenci – 36,
- Stanislav Juratovec – 36,
- in Nada Pavlič – 36 pohodov.

NAVIHANCİ V LETU 2019

Mija Novak, vodja

Navihanci smo v minulem letu opravili 20 izletov, na vsakem nas je bilo poprečno 8, trajali so od 6 do 8 ur. Izjema je bil le izlet na Rodico in Črno prst, ki je trajal 13 ur in se je končal ob pomoči Gorske reševalne službe. Poskrbeli so, da smo ponoči varno prišli v dolino.

Ker smo na novo ustanovljena skupina, si pravila še le postavljamo, rojstne dneve pa že praznujemo. Zadalı smo si načrt, da bomo čim prej prehodili Zasavsko planinsko pot. Vsi, ki ste pripravljeni hoditi več kot 5 ur na dan, ste dobrodošli.

Foto Meho Tokić

PLANINSKI VEČERI V LETU 2019

mag. Monika Volk, vodja

Člani planinskega društva Brežice smo se med letom prijetno družili tudi ob zanimivih in poučnih potopisnih predavanjih. V letu 2019 je bilo izvedenih pet takoh večerov:

- 9. januar: »**Od Paleochore do Sfakie (del evropske pešpoti po Kreti – E4)**«; večdnevna pohodniška izkušnja, prepredena z dogodki na kar 66 km dolgem peš popotovanju; predstavitev: Sara Gregl, vodnica PZS in članica PDB;
- 6. marec: »**Oman**«; popotovanje po Arabskem polotoku, po deželi gora, globokih sotesk in kanjonov, rodovitnih dolin in oaz ter prelepih plaž; predstavitev: Sonja Kostevc, članica PD Bohor – Senovo;
- 16. oktober: »**Romunija brez predsodkov**«; pot po vzhodu Balkanskega polotoka nas je vodila po Podonavju in Transilvaniji z obiskom kralja Drakule, po gozdnatih Karpatih, izjemno lepih mestih in po Transfagarasanu, eni najlepših gorskih

cest v Evropi; predstavitev: Milena Jesenko, članica PDB;

- 13. november: »**Baltski trojček s Poljsko**«; popotovanje, prepredeno z enkratnostjo treh baltskih držav, njihovimi očarljivimi mesti, z zanimivo naravo in krajšim popotovanjem po Poljski, ki jo odraža bogata kulturna dediščina mest Varšava in Krakov; predstavitev: Romana Ivačič, članica PD Lisca – Sevnica;
- 11. december: »**Peru, Bolivija in Čile**«; pot v skrivnostni svet Inkov in bogato zgodovino njihovega imperija, v najvišje ležečo državo v Južni Ameriki – Bolivijo in državo med Andi – Čile; predstavitev: Danica Fux, članica PDB.

Zahvaljujemo se Upravni enoti Brežice, ki nam je omogočila izvedbo vseh planinskih večerov v svoji sejni sobi. Priporočamo se za nadaljnje sodelovanje. Prav tako se zahvaljujemo vam, ki svoja popotniška doživetja prijazno delite z nami. Na nova snidenja in poti v letu 2020!

ŠENTVIŠKA STATISTIKA

Branko Kopinč

V letu 2019 se je na vrh Sv. Vida povzpelo rekordno število pohodnikov: 34 666!

Če bi se vpisali vsi, ki pridejo do cerkvice, bi bila številka še precej višja. Največ vzponov so zabeležili:

med ženskami:

Ana Blažič – 478,
Mimica Barkovič – 375,
Irena Zagorc – 374;

med moškimi:

Milan Cvetkovič – 372,
M. Rožman – 368,
Josip Ošina – 342.

Upošteval sem le tiste pohodnike, ki pri vsakem vzponu vpišejo tudi številko vzpona.

Zahvaljujem se svojim pomočnikom, ki mi

pomagajo pri urejanju zvezka, posebej Tonetu Kenetu in Adiju Hostniku za prispevek 20,00 €. Za ta denar sem kupil pet zvezkov.

Priznanja članom PDB v letu 2019

Plaketo OK Slovenije je Marjanu izročil olimpijonek Miro Cerar.

MARJAN ROVAN, prejemnik plakete Olimpijskega komiteja – Združenja športnih zvez v letu 2019

Planinsko društvo Brežice je Olimpijskemu komiteju – Združenju športnih zvez predlagalo, da Marjanu Rovnanu ob skorajšnjem življenjskem jubileju za predano delo v planinstvu, v domačem društvu in organih PZS, podeli plaketo. Iz predloga povzemamo nekatere poudarke:

V PDB se je aktivno vključil leta 1956. Od leta 1957 pa vse do 2017 je bil neprekinjeno član upravnega odbora PD Brežice. 1959. leta je opravil tečaj za mladinskega vodnika. Kasneje je opravil še tečaj za markacista in vseskozi skrbel za naš del Zasavske planinske poti od Kumrovca do gradu Podsreda. Na novo je trasiral, kasneje pa tudi redno vzdrževal, Brežiško planinsko pot in Pot kozjanskih borcev ter skrbel za pripravo trase vseh dosedanjih 43 pohodov Po poteh Brežiške čete, ki ga PD Brežice vsako leto izvede ob prazniku Občine Brežice. Mnogo let je bil načelnik odseka markacistov, kjer je skrbel ne le za vzdrževanje planinskih poti, temveč tudi za povezano delo in sodelovanje markacistov v MDO Zasavje.

Je najbolj praktičen član v PD Brežice in zato tudi mnoga leta gospodar v društvu. Kot ekonom je sodeloval v mladinskih in družinskih planinskih taborih. Zadnjih 14 let vodi neumorno planinsko skupino upokojencev – Torkarjev. Postavil je bivak na Velikem Cirkniku. Nepogrešljiv je pri vseh društvenih akcijah, zanesljivo opravlja

funkcijo praporščaka.

Ves čas je tudi aktiven pohodnik. Povzpel se je na številne visoke vrhove Evrope in Turčije, planinaril po Skandinaviji, Siciliji in Korziki, bil na Olimpu v Grčiji, na najvišjem vrhu Balkana – na Musali v Bolgariji, v gorah Portugalske, Visokih Tater ..., a belina Julijcev mu je še vedno najbolj pri srcu.

Marjan Rovnan je v PDB osebnost z veliko moralno avtoriteto, ki si jo je pridobil izključno z dolgoletnim aktivnim, nesebičnim in strokovnim prostovoljnim delom in zvesto pripadnostjo planinstvu. S tem pa tudi pomembno prispeva k negovanju pristnih človeških odnosov, kar je eden od ciljev vsakega združevanja ljudi v društvih.

Plaketa OKS – ZŠZ se je tako pridružila številnim priznanjem, ki jih je v svoji dolgoletni planinski karieri že prejel: znak zaslužnega mladinskega vodnika PZS, vodniški znak MO PZ, srebrni in zlati častni znak MDO Zasavje, Knafelčevo diplomo, srebrni in zlati častni znak PZS ter plaketo PZS. Leta 1990 je prejel tudi srebrni častni znak Planinske zveze Jugoslavije. O tem ima le sklep, listina pa ni prispela, saj je bilo skupne države ravno takrat konec. Leta 2010 je prejel še Svečano listino PZS.

Vprašali smo
in povedala sta

Mala korita Soče / Foto Matej Petrič

Marjan Rovan:

»TORKI SO BILI ZAME LEP DOGODEK, IN BODO ŠE«

Dva razloga sta, da v Planinskih utrinkih 2020 namenimo stran za pogovor Marjanu Rovanu: prvi, ker je 22. oktobra 2019 na prireditvi v portoroškem Auditoriju prejel plaketo Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez za dolgoletno delo na področju športa, in drugi, ker zaključuje vodenje planinske skupine torkarjev.

Ko ga takole pogledaš, vsega vitalnega in pokončnega, mu nikakor ne bi prisodil skorajšnjih osem križev. Ko ga poslušаш, se prepričaš, da bi mu ne bilo treba odložiti vodenja ene najaktivnejših skupin PD Brežice. Ampak Marjan že ve, zakaj se je odločil, kot se je. "Počasi se človek naveliča, ni več pravih izzivov, pa tudi moja leta mi pravijo, da je bilo 14 let skrbi za torkove pohode zadosti. Vsak teden in ob vsakem vremenu je skupina opravila turo. Potem pa si enkrat človek zaželi malo več brezskrbnega časa zase. Skupino sem prevzel za Tonetom Lipejem 2005. leta. Vsak izlet je svojevrsten napor, ker si odgovoren za toliko ljudi. Skupina je že prerasla optimalno število." Vprašam ga, ali bo pogrēšal svoje pohodnike, pa se začudi: "Zakaj? Saj bom še hodil z njimi. Razbremenil sem se le pritiska, da moram vsak teden pripraviti in izpeljati pohod. Torki so bili zame lep dogodek, in bodo še."

Verjamem, da je tedensko vodenje izletov, ki se jih vsakič udeleži med 40 in 50 članov, tu in tam tudi več, zahtevno. Ni dovolj samo povedati smer pohoda, pot je treba temeljito poznati in vedeti, kako jo bodo zmogli tisti še dokaj vitalni in oni, ki jih že načenjajo izrabljena kolena, boleči kolki, kak kilogramček preveč ali premalo. To dodajam sama, kajti Marjan niti po naključju ne bi rekel kake neprijazne besede o komerkoli. In kdo ga bo nadomestil? "Nihče ni hotel prevzeti te funkcije, pa smo se odločili za skupinsko vodstvo. Organizacijske zadeve – obveščanje, vodenje evidence, priprava poročil ipd. – bo opravljal Tone Kostanjšek, pohod pa bo vsakič vodil tisti, ki bo predlagal pot in jo tudi dobro pozna. Tako se bodo člani skupine menjavali pri vodenju in mislimo, da se bo to izkazalo kot dobra rešitev."

Marjanova navezanost na planinski svet sega v leto 1956, ko se je prvič namenil v gore s profesorjema Miroslavom Kuglerjem in Viktorjem Sunčičem. Na Lisco so šli. V PD so v mladem Marjanu brž zaznali za gore vnetega fanta, ga imenovali v upravni odbor, poslali na usposabljanje za mladinskega vodnika, čez čas še za markacista ... Ne kaže naštevati, kaj vse je počel v društvu v vseh planinskih desetletjih, dovolj je, če zapišemo, da je za svoje prostovoljno delo v planinski organizaciji prejel vsa možna priznanja, ki jih podeljuje Planinska zveza Slovenije. Kaže pa poudariti, da je še vedno član upravnega odbora PDB, postavlja tabore, je praporščak. Pa markacist. "Bil sem med markacisti, ki smo prvi trasirali Zasavsko pla-

ninsko pot. Naš del je bil od Kumrovca do podsreškega gradu. Niko Cirnski je bil poleg pa še nekdo, a mi je ime ušlo. Spomnim pa se, da nas je s službenim džipom vozil veterinar Janko Vizjak," pove s ponosom.

Kot planinec je prehodil gore številnih evropskih držav, največ z Vinkom Šeškom in njegovimi Vandrovci. Imel je srečo, da se ni nikoli poškodoval. Planinstvo pa ni edini šport, ki ga je spremljal v življenju. Nekoč je veliko ribaril in kegljal. Sicer pa so Rovanovi športna družina. Ni ga Brežičana, ki ne bi poznal njegovega brata, žal prezgodaj umrlega odličnega profesorja in atletskega trenerja Poldeta Rovana. Pa nečaka atleta Jureta, ki je v skoku s palico zastopal Slovenijo na kar dveh olimpijskih igrah.

Kaj mu pomeni podeljena plaketa OKS, drezam vanj. Marjan namreč ni pretirano zgovoren. Sploh pa se ne zna sam pohvaliti, tako skoraj izsilim priznanje: *"Vesel sem je, seveda. Ne vem pa, kdo me je predlagal. Bil sem presenečen."*

Potem sva rekla še nekaj besed o njegovih čebelah, 18 družin jih ima. Pomenijo mu sprostitev,

rad jih opazuje pri neumornem delu, prav pa pride tudi iztržek od medu. Z vinogradom v Volčjem se tudi še ukvarja, le da ima zdaj samo še kakih 300 trt. Dovolj vina dajo, tudi za prijatelje ga je. Kaj še počne?

"Kak časopis pogledam, rešujem križanke, jutra običajno namenim kavi v družbi prijateljev v bližnjem lokal, doma pogospodinjam, kako popoldne grem h komu na obisk, gledam televizijo ..." Pomolči, čez čas pa doda: *"Večeri so osamljeni. Sploh pozimi."*

Marjan je eden tistih ljudi, za katere pravimo, da takih več ne delajo. Je iz časa, ko ni bilo tako silne dirke za materialnim prestižem, ta je njemu tuja, ko se je več stavilo na sodelovanje, tovarštvo, medsebojno pomoč, ko je bilo povsod veliko entuziazma. Marjan bo zanesljivo še vedno tisti človek v PDB, katerega beseda bo imela težo in ki bo vselej v pomoč društvu. Pa ne zaradi podeljenega priznanja, ampak zato, ker tak je.

Milena Jesenko

Marjan Rovani / Foto Meho Tokić

Foto Matej Petrič

Manca Ogrin: »GORE IN KNJIGE SO NAJBOLJŠI PAR«

Manca Ogrin je predstavnica PZS za odnose z javnostmi. Številne objave, ki jih beremo na spletnih straneh PZS, na facebooku in še kje o dogajanjih v planinstvu, so njeno delo. Ampak Manca je še marsikaj: gornica, planinska vodnica, popotnica, kolesarka, predavateljica, skratka gospa, ki ima veliko povedati o lepoti narave, svetu, ljudeh, o sebi. Ni mogoče zaobjeti vsega, s čimer se ukvarja in bogati sebe in planince pa druge, ki ji prislужnejo na neštutih predavanjih in pogovorih. Zaradi načrtovane vsebine prireditve Brati gore 2019 sva se pred predavanjem 200 km do Triglava, le bežno dotaknili nekaj dogodkov iz njenega pestrega, z mozaikom najrazličnejših vsebin izrisanega dosedanjega življenja.

Manca planinka. Kaj imajo opraviti gasilci z vašimi planinskimi podvigi, kam zaplavajo vaše misli, če rečem Klemenča jama?

V naših krajih ima gasilstvo dolgo tradicijo, poleg tega je bil tudi moj ati poklicni gasilec, zato ni nič nenavadnega, da smo otroci obiskovali gasilske vaje v Gorici pri Slivnici. Naključje je hotelo, da sem tako v prvih letih osnovne šole zašla v gore ravno z gasilci, na Klemenčo jamo, kamor nas je popeljal planinski vodnik Soški in mi tako odprl vrata v čaren gorski svet, kjer pozneje ni manjkalo planinskih taborov, izletov, usposabljanja za planinsko vodnico in vsega veselja, ki ga delim s PD Slivnica pri Celju. Koča na Klemenči jami je bila dolga leta tudi drugi dom našega planinskega društva, kamor se še vedno radi vračamo, tudi na spominskem pohodu za Soškega.

Manca popotnica."Pokliče me tudi svet. Potovanja so čudenje nad svetom, radovednost, so srečanje s seboj." To so vaše besede. Prva pot v izvenevropski svet vas je vodila v Afriko. Od takrat ste prepotovali pol zemeljske krogle. Ne bom vas vprašala, kje vam je bilo najlepše, kajti za svetovnega popotnika je vsak delček sveta nekaj izjemnega, "vsak dan na potovanju je kot praznik" (spet povzemam vaše besede); vprašujem vas po Japonski, kjer ste pred nedavnim spremljali svetovno prvenstvo v plezanju. Kako ste doživljali fantastičen uspeh Janje Garnbret, ki je – naj povem sproti – , nominirana za Slovenko leta 2019? Kakšen vtis je v vas zapustila Japonska?

Japonska je bila resnično intenzivno doživetje, predvsem z delovnega vidika, saj ob tolikšnih uspehih slovenske reprezentance v športnem plezanju – Janja Garnbret je osvojila tri naslove svetovne prvakinje in Mia Krampl postala podprvakinja v težavnosti – ni bilo časa za raziskovanje dežele vzhajajočega sonca. Ampak so na Japonskem toliko bolj žareče sijali slovenski uspehi! Pred odhodom sem imela željo, da bi se povzpela na najvišji japonski vrh – Fidži, a je bilo v tistih avgustovskih dneh ves čas deževno, tako da to ostane za kdaj drugič. Sem pa okusila japonsko hrano, občudovala njihovo točnost in urejenost javnega prometa, se čudila izjemnemu redu in njihovemu slabemu znanju angleščine, pa čudovitim mestnim parkom ...

Vaša "črna dežela" pa je Nepal. V čem je njena čarnost, ki vas je tako prevzela, da ste tej himalajski deželi posvetili celo diplomsko na-

logo?

Nepal sem prvič obiskala leta 2009 – kaj bi lahko bil boljši 'izgovor' za potovanje kot pisanje diplomskega dela na temo novinarskega potopisa! V preddverje Himalaje sem se odpravila zaradi ljubezni do gora, vračam pa se zaradi ljudi, ki so me prepričali s svojo preprostostjo, skromnostjo in srčnostjo. Zato sem po uničujočem potresu leta 2015 začutila, da jim želim pomagati, vrnila sem se pol leta po potresu in potem še dve leti pozneje. Zagotovo me Nepal še pokliče, saj bi njegovo nadčasno veličino rada doživela tudi z možem in potem kdaj še z otroki.

Manca kolesarka. Vi nimate nog samo zato, da vas nosijo po gorah in popotovanjih širom sveta, noge imate tudi za poganjanje pedal. Kako se dekle odloči za 1700 km dolgo pot s kolesom iz Slovenije v Grčijo? In kako to zmore?

S Katjo in Tomažem, dvojčkoma iz Prlekije, smo se na začetku študija isti dan uselili v študentski dom v Rožni dolini, dolgo prijetno sosedomali in tudi po koncu študija ohranili stike. Katja se je pred nekaj leti preselila v Grčijo in leta 2016 je na smučanju s študentsko družčino padla nora ideja, da jo greva s Tomažem obiskat s kolesom. In sva šla! Presenetilo me je, koliko smo sposobni, če le poskusimo. Sem zgolj rekreativna kolesarka brez osupljive vsakoletne kilometrine, ampak s trdno voljo, podporo najbližjih in seveda dobro kolesarsko družbo je bilo kolesarjenje do Grčije prijetno, razgledno in doživeto popotovanje, zaradi razbolele zadnjice na trenutke malce manj udobno.

Manca in "čudež knjige in gora". PZS se že peto leto pridružuje mednarodnemu festivalu Alpske konvencije Brati gore. Skupna ideja je promocija in praznovanje kulturne raznolikosti v Alpah. Kaj je vas pritegnilo v ta projekt, kako vidite Brati gore po slovensko?

Že kot otrok sem bila pravi knjižni molj, pred leti sem nekaj let kot predstavnica za stike z javnostjo delala za založbo Sanje, zadnja leta pa sem s knjigami tesno povezana tudi na Planinski založbi PZS. Sodelovala sem pri premierni Noči knjige v Sloveniji, zato me je navdušila tudi pobuda Alpske konvencije, da se pridružimo mednarodnemu festivalu Brati gore. Kot rada rečem, so gore in knjige najboljši par! V Šentjurju sodelujemo že od vsega začetka, v ustvarjalnem prepletu planinskih

društev Slivnica pri Celju, Šentjur in Dramlje ter Knjižnice Šentjur. Letos mi je bilo v čast in veselje gostiti alpinista, turnega smučarja, pedagoga in naravovarstvenika Joža Miheliča, ki je tako izjemen pripovedovalec, poln življenjskih modrosti, da je bil sicer dolg večer druženja ob njegovi knjigi Vprašaj goro skorajda prekratek.

Manca predavateljica. O svojih poteh in doživetjih pišete, objavljate prispevke, s fotografijami približate svet mnogim, ki nimajo/nimamo možnosti videti in v živo občutiti čudesa sveta. V zadnji Oni smo z vami pokukali v skrivnostni svet Patagonije. Lepote gorskega sveta hrani tudi Slovenija. Z vami jih bomo spoznavali ob sliki in besedi o 200-kilometrski poti do Triglava. Od kod ideja?

Nini in Mateju, ki sta v dveh poletjih prej prehodila Slovensko planinsko pot, se je rodila ideja, da bi s pohodom od doma na Triglav počastili 30 let PD Slivnica pri Celju. Zgodbo, dolgo 200 kilometrov in sedem dni, nas je nato spisalo ducat planincev, zaznamovali pa so jo od smeha razbolele trebušne in od hoje goreče mišice na nogah, vremenska mavrica od vročinskega vala do snega, sohodci po posameznih etapah in podporniki, ki so nam dajali krila, ter navijači od blizu in daleč ... Vse to je bila Pot prijateljske družčine, ki so ji kilometri kar leteli pod nogami.

Manca rada deli svoje pohodniške izkušnje z drugimi. Od malega je požirala potopise domačih in tujih popotnikov. Med številnimi pisci sta ji bili vzor Benka Pulko in Alma Karlin, ki se je s kovčkom in pisalnim strojem odpravila raziskovat svet brez turističnih vodnikov in letalskih povezav, v času, ko so bile ženske v močno drugačnem položaju. Doda še, da so "potopisna predavanja subjektivna, predstaviš svoja doživetja, to so tvoje zgodbe, tvoje izkušnje". Meni pa je bila izjemno všeč njena misel: "Ko željo izrečeš na glas, si že na poti, da jo uresničiš."

Milena Jesenko

Posebni planinski dogodki v letu 2019

Zlato vznožjem pod Montažem

DAN PLANINSKIH DOŽIVETIJ

Dan slovenskih planinskih doživetij, ki sta ga organizirala Planinska zveza Slovenije in Planinsko društvo Lisca Sevnica 15. junija 2019 na Lisci, je ponujal pester program. Celodnevno planinsko dogajanje je vključevalo vodene planinske in turnokolesarske izlete, plezanje na plezalnem stolpu, predstavitev gorskega reševanja in planinsko zabavo ob zvokih narodno zabavnega ansambla Fantje izpod Lisce. Dan slovenskih planinskih doživetij je sovpadal s srečanjem planincev MDO PD Zasavja, srečanjem mladih planincev MDO PD Zasavja in dnevom Zasavske planinske poti. Na svojem zboru so se zbrali tudi planinski praporščaki, med njimije bil naš Marjan Rovan. Mladi planinci so uživali na ustvarjalnih delavnicah in gibalnih aktivnostih.

Za obisk Lisce in doživetij se je odločilo 29 naših članov, 14 odraslih in 15 mladih. Organiziran je

bil brezplačen avtobusni prevoz. Pod vodstvom Sare Gregl in Danice Fux so izbrali dobro označeno in lahko pot z začetkom pri vinski kleti Mastnak v Krakovem.

Bogat program je resnično ponujal vse, kar si planinec lahko na tak dan poželi. Še vreme je bilo sončno. Iz poročila o izletu pa razberemo, da so uspešno rešili težavo ene od udeleženk, ki se je med pohodom slabo počutila. Poklicali so pomoč in poskrbeli za prevoz na prireditveno mesto.

BRATI GORE 2019

Obilica obveznosti v decembru je terjala, da smo Brati gore 2019 kar dvakrat preložili in prireditve izvedli v soorganizaciji s Knjižnico Brežice šele 16. 12. 2019. Tokrat smo v program vključili predstavitev 200 kilometrov dolgega pohoda planincev iz Gorice pri Slivnici na najvišji vrh Slovenije, za kar so potrebovali sedem dni. S tem dejanjem so na svojstven način počastili 30-letnico PD Slivnica pri Celju. V uvodu smo v krajšem pogovoru predstavili predavateljico Manco Ogrin, o čemer pišemo v intervjuju.

PD Brežice se zahvaljuje direktorici Knjižnice Brežice Tei Bemkoč in njeni sodelavki Eli Gaborovič za pomoč in sodelovanje pri izvedbi dogodka, ki smo ga skupaj pripravili že petič. Čeprav nam je ponagajala tehnika, smo ob potrpežljivosti prisotnih in umirjenosti predavateljice, ob njeni spretni besedi in lepem jeziku doživeli prijetno planinsko – knjižnično srečanje, kar je v sklepu prireditve poudarila tudi predsednica PDB Anica Hribar.

Dosedanje prireditve v okviru festivala Alpske konvencije Brati gore:

- **2015** – Povezujejo nas črke, besede, povedi (pogovor z Ivano Vatovec in Rudijem Mlinarjem ter branje odlomkov iz njune knjige V senci gore)
- **2016** – Visoko med oblaki (Ivan Tomše o knjigi Potepanja po gorah, Bojan Jevševar o svojih skalnatih strminah)
- **2017** – V eni roki nosim sonce, v drugi zlati smeh (Kekec, pogovor s podpredsednikom PZS Mirom Erženom)
- **2018** – Z Vikijem Grošljem po najvišjih vrhovih sveta
- **2019** – Z Manco Ogrin na 200 kilometrsko pot do Triglava

Triglav / Foto Bojan Jevševar

Naravovarstveni utrinki

Kukavica / Foto Branko Brečko

PTICA, KI JO VSAK POZNA

Branko Brečko

Kukavica (*Cuculus canorus*) je ena redkih skrivnostnih ptic, ki jo vsak pozna po glasu, videti pa jo je težje, saj je precej plašna. Po progastem trebuhu je malo podobna skobcu, nevarni ujedi, ki lovi tudi manjše ptice. O kukavicah je že veliko napisanega, celo v ljubezenskih pesmih in skladbah nastopajo. Ljudsko verovanje jim pripisuje moč prerokbe – če imamo v žepu kaj cvenka, ko jo spomladi prvič slišimo, bomo imeli vse leto dovolj denarja. Oglašati se pričnejo v zgodnjih pomladnih dneh, potem ko se vrnejo iz daljnih krajev Afrike in Azije, kjer so si pred mrzlo zimo poiskale zavetišče in seveda hrano za preživetje. Njihov ku-ku pogosto slišimo v daljavi, če pa ga že zaslišimo kje v bližini, ptice ne bomo videli, ker se v trenutku tiho preseli drugam. Le v času parjenja lahko vidimo tudi dve ali tri na suhih izpostavljenih rogovilah ali na vinogradniških stebrih, takrat so bolj neoprezne.

Posebna zgodba je njihovo razmnoževanje. Kukavice so namreč gnezditvene zajedavke, kar pomeni, da same ne valijo. Že dolgo je znano, da kukavica podtakne svoje jajce drugi, predvsem majhni ptici, ki tako neprostovoljno postane gostiteljica. Le kdo bi kopal luknjo v deblu, le kdo bi spletal gnezdo, ko pa je še kak lažji način poskrbeti za svoj zarod!

Pri nas kukavice jajca podtikajo raznim trstnicam, ki svoje gnezdeca spletejo med močnimi gostimi steblikami, te bodo zdržale kukavičjega mladiča, ki bo zrasel v veliko ptico, preden bo gnezdo zapustil. Rade poiščejo tudi gnezdo šmarnice, ptice velikosti vrabca, ki si gnezdo splete na kakšnem podstrešju ali drugje pod streho v zavetrnem prostoru. Včasih si izbere gnezdo taščice, pogorevčka ali pastiričke, predvsem pa takega gostitelja, ki nese jajca

podobne barve, kot so njena. Barvo jajc ima kukavica gensko »zapisano v sebi«. Iz gnezda odstrani eno, včasih dve jajci ptice gostiteljice, da je prostor za njeno jajce, ki je praviloma večje. Včasih gostiteljica to opazi in ga vrže iz gnezda, večinoma pa ga posvoji. Gre za mimikrijo, to je biološki proces, pri katerem se skozi evolucijo spreminja genski zapis med organizmom ene in druge vrste.

Kukavičji mladič se navadno izleže nekaj prej kot gostiteljev. Mladič, čeprav gol in neroden, s hrbtom, kjer ima vdolbinico med perutma, izrine iz gnezda vsa jajca, včasih tudi komaj izvaljenega mladiča, tako da ostane sam in gostiteljski par hrani samo njega. Veliko oranžno žareče grlo njegovega kljuna je skoraj vedno odprto na

stežaj, krušna starša pa do onemoglosti polnita njegovo vrečo brez dna. Prav zanimiv je pogled na hranjenje, saj sta krušna starša veliko manjša od lačnega mladiča. Tudi ko mladič zapusti gnezdo, še vedno zahteva hrano, ki mu jo tudi še vedno pridno nosita.

Hranjenje / Foto Branko Brečko

Mlada Kukavica zapusti gnezdo / Foto Branko Brečko

Smrdokavra, Jovsi / Foto Dušan Klenovšek

LEPOTICA NEUGLEDNEGA IMENA

Dušan Klenovšek

Da gre za lepoticu v našem ptičjem svetu, je jasno vsakemu, ki pogleda fotografijo ali ima srečo, da se z njo sreča v živo. Barvitost perja in nenavadno naglavno okrasje zagotovo pritegneta pogled. Ampak zakaj ime smrdokavra?

Planinci se s to veličastno ptico ne srečamo kje visoko v gorah. Naši posavski hribi in ravnine pod njimi so ji v preteklosti nudili možnost bivanja. Vsak starejši lovec je imel doma kak nagačen primerek. Zdaj pa, žal, skoraj ni več tako. Sam sem jo videval tako na robu Krakovskega gozda ali Jovsov (še v 2019) kot tudi visoko pod vrhom Lisce ali Bohorja. Ker je tako zelo izstopajoča, so jo ljudje vedno poznali in ji posledično dajali svoja, lokalna imena. Na Goričkem ji pravijo upkač, znane so tudi različice hupkač, upkaš pa vdab, vodeb, odap, bud, butej, mutec, tudi smrdat ali smrdela. Precej različic,

tudi hrvaško ime pupavac ali angleško Hoopoe, je povezanih z njenim oglašanjem. »Up-up-up« se presenetljivo daleč sliši, še posebno ko se oglasi na robu drevesne krošnje. Pa tudi uradno ime ima razumljivo razlago – mladiči človeške ali živalske vsiljivce, ki jih ogrožajo v gnezdu, odganjajo s smrdečim izločkom.

Smrdokavra prebiva v kulturni krajini, kjer se pašniki, njive, sadovnjaki in vinogradi prepletajo s številnimi mejicami, živimi mejami in grmi. Najraje ima visokodebelne travniške sadovnjake s starimi sortami sadnega drevja in pašnike v njihovi bližini. Ukrivljen, pincetasto oblikovan kljun je namenjen pobiranju hrane na pretežno golih tleh (makadami, gole zaplate na pašnikih), pa tudi v iztrebkih pasoče živine. Kobilice, bramorji, hrošči, strigalice in ličinke teh žuželk, deževniki in celo kuščarice ali mali glodalci

(rovke, miši) so njen meni. Na današnjem vse bolj intenzivno obdelanem podeželju je teh živali vse manj. Zato je manj tudi smrdokaver. Še največkrat jih srečamo spomladi, ko se ustavijo med selitvijo. Kaj hitro pa opazijo, da hrane zanje in zarod ni dovolj in odletijo naprej.

Če pa smrdokavra ugotovi, da ni pomanjkanja hrane, začne iskati primerno mesto za gnezdo. Običajno ga uredi na prisojni legi v duplu starega sadnega drevesa, pa tudi vrzel v zidu ali skalah ji ustreza. Dobrodošla ji je primerno velika gnezdilnica z vhodno odprtino v premeru 7 cm, ki jo zanje namestimo na gozdnem robu ali v travniškem sadovnjaku. A izogibajmo se uporabi različnih kemijskih snovi za zatiranje »škodljivcev«.

V Sloveniji in tudi državah Evropske skupnosti je število gnezdečih smrdokaver drastično upadlo. V slovenskem rdečem seznamu ogroženih ptičjih vrst ima oznako kritično ogrožena vrsta (E1), posledično je tudi uvrščena med zavarovane vrste. V okviru EU se skuša njeno preživetje ohraniti skozi ekološko omrežje območij Nature 2000. V krajinskem parku Goričko so v sodelovanju z Društvom za opazovanje in

PLANINCI IN DVOŽIVKE

Barbara Kink, Zavod RS za varstvo narave, OE NM

Dejavnosti planincev so vezane na naravo, zato se pri svojih aktivnostih slej kot prej srečate s katerim od predstavnikov dvoživk. Dvoživke, kot že ime nakaže, so skupina vretenčarjev, ki del leta preživijo v vodi in del na kopnem. Slovensko živalstvo bogatijo z 19 vrstami, ki jih razdelimo v dve skupini: repate dvoživke z repom v odrasli fazi in enako dolgimi okončinami, kot so npr. človeške ribice, močeradi in pupki, ter brezrepe dvoživke s predstavniki krastač, urhov, česnovk, reg in pravih rjavih in zelenih žab, ki v odrasli fazi nimajo repa, njihove zadnje noge pa so občutno daljše od sprednjih. Skupini se razlikujeta še po različnem poteku razvoja (po načinu parjenja, oploditvi, odlaganju jajc in preobrazbi). Vse dvoživke imajo tanko in golo kožo brez lusk, s številnimi sluznimi in strupnimi žlezami. Njihova telesna temperatura je odvisna od temperature okolja. Odrasle dvoživke dihajo s preprostimi pljuči in deloma tudi skozi kožo, ki mora biti vlažna, zato se večinoma zadržujejo v

proučevanje ptic (DOPPS) zanje namestili veliko gnezdilnic, tudi v Kozjanskem regijskem parku je podobno. V zadnjih letih sem zabeležil kar nekaj gnezdečih parov. Zato verjamem, da bo popis ptic v letu 2020 postregel z optimističnimi podatki o tej lepi ptici s perjanico. Tudi vas, planinski prijatelji, pozivam, da mi sporočite svoja morebitna opažanja, še posebno tista v poletnem času. Vse več travniških sadovnjakov, pašnikov in prizadevanj za pridelavo hrane brez uporabe pesticidov je pravilna pot za zdravo življenje ljudi in vse večkrat slišani »up-up-up«.

Planinski močerad / Foto Tomaž Mihelič

vodi ali vsaj v vlažnih kopenskih okoljih. Ličinke so rastlinojede, odrasle živali pa mesojede.

V letnem življenjskem ciklu so dvoživke vezane na vodna in kopenska bivališča – mrestišča, poletna bivališča in prezimovališča –, ki predstavljajo enakovredne dele njihovega življenjskega prostora. Na mrestiščih poteka parjenje večine pri nas živečih vrst dvoživk, odlaganje jajc (mrestov) oziroma ličink ter razvoj do mladega osebka. Mrestišča so lahko večje ali manjše stoječe vode, mlake, potoki, jarki, luže. Odrasle živali se po parjenju in odlaganju mrestov iz mrestišč napotijo v kopenska poletna

bivališča, kjer se prehranjujejo in pripravljajo na zimo. Po preobrazbi se odraslim osebkom v poletnih bivališčih pridružijo tudi mladi. Na prezimovališčih dvoživke preživijo neugodne zimske razmere v neaktivnem stanju.

Prezimujejo praviloma v listnatih oziroma mešanih gozdovih, kjer je dovolj primernih skrivališč pod kamenjem, lubjem, v luknjah v tleh. Nekatere vrste dvoživk (sekulja, zelene žabe) prezimujejo tudi v vodi. Ob otoplitvah lahko živali zimsko mirovanje večkrat prekinejo, vendar se ob poslabšanju vremenskih razmer spet vrnejo v neaktivno stanje. Praviloma se med prezimovanjem ne prehranjujejo.

Med mrestišči in kopenskimi bivališči se dvoživke selijo po ustaljenih poteh, potek selitev pa je vrstno značilen. Na selitve vplivajo predvsem vremenske razmere v povezavi s fiziološko pripravljenostjo živali na razmnoževanje in prezimovanje. Pomladanska selitev spolno zrelih osebkov iste populacije k skupnemu mrestišču lahko traja ob primernih vremenskih razmerah le nekaj dni, lahko pa je zaradi nenadnega znižanja temperatur ali suše tudi večkrat prekinjena. Selitve dvoživk proti mrestiščem potekajo navadno v mraku oziroma v prvi polovici noči.

Dvoživke hitro reagirajo na spremembe v okolju, zato so pomembni pokazatelji (bioindikatorji) stanja okolja. Življenjska okolja dvoživk, v katerih je veliko vrst in osebkov, predstavljajo zdravo in uravnoteženo okolje. Ko dvoživke nenadoma izginejo ali pa se njihovo število opazno in neprekinjeno zmanjšuje, je to opozorilni znak, da se razmere v okolju slabšajo,

tudi ko drugih sprememb še ni zaznati. Vzroke sprememb je treba raziskati in pravočasno ustrezno ukrepati. Za populacije dvoživk je značilno tudi veliko nihanje (fluktuacija), ki je posledica vpliva okolja, vremenskih in vodnih razmer, temperature.

Dvoživke sodijo med najbolj ogrožene vretenčarje v Evropi in v Sloveniji. Najbolj jih ogrožajo izguba, fragmentacija in uničenje primernih habitatov (mrestišč, prezimovališč, poletnih zatočišč) ter prekinitev selitvenih poti, ki so posledica različnih dejavnikov:

urbanizacije, infrastrukture, velike gostote prometa, zasipavanja in izsuševanja mokrišč, regulacije vodotokov, izsekavanje vegetacije, uničevanja kopenskih habitatov s sečnjo gozdov in spremembo namembnosti zemljišč, intenzifikacije kmetijstva, onesnaževanja voda, vnosa tujerodnih in invazivnih živalskih in rastlinskih vrst, globalnih klimatskih sprememb.

Podrobneje izpostavljamo dva predstavnika dvoživk, že po imenu povezana s planinstvom. Planinski močerad (*Salamandra atra*) je podoben navadnemu močeradu, vendar je manjši in vitkejši, njegovo telo pa je črno, brez rumenih lis. Osrednji del njegove razširjenosti v Sloveniji so hladnejši predeli z dovolj vlage v zraku v Julijskih Alpah, Karavankah in na Snežniku, med 600 in 2250 metri nadmorske višine. Planinski močerad se je na življenje na višjih nadmorskih legah zelo dobro prilagodil. Ker je popolnoma črne barve, se v hladnem gorskem svetu na soncu hitro ogreje. Razvojno je neodvisen od vode, saj samica odlaga že preobražene mladiče, ki so podobni odraslim osebkom in so sposobni življenja na kopnem. Ta pojav imenujemo živorodnost. Planinski pupek (*Mesotriton alpestris*) je v Sloveniji splošno razširjen, ni ga le v Slovenski Istri in v ravninah rek Mure, Drave in Save. Med vsemi pupki živi najvišje, do 2000 m nad morjem, vendar je razširjen in pogost tudi v nižjih legah. Pojavlja se v raznolikih vodah – mlakah, jezerih in jarkih, redkeje v počasnih potokih. Preobrazba pri nekaterih planinskih pupkih ne poteče do konca – osebki sicer spolno dozori in se normalno razmnožujejo, vendar ohranijo nekatere značilnosti ličink, npr. škrge. Ta pojav imenujemo neotenija.

Za konec pa še apel, da svoja opažanja rastlinskih in živalskih vrst zabeležite v portal Sporoči vrsto. Namenjen je vsem, ki želite aktivno sodelovati pri odkrivanju in ohranjanju narave in tako prispevati dragocene podatke o njenem stanju.

Navadni močerad / Vir Depositphotos

Lubadarjevi rovi z ličinkami / Foto Mojca Bogovič

ALI LUBADAR RES LAHKO UNIČI NAŠE GOZDOVE?

Mojca Bogovič

Podlubnik ali lubadar? Oboje je prav. Vendar beseda podlubnik opisuje zelo številčno in izjemno raznoliko skupino žuželk. Vanjo spadajo osmerozobi in šesterezobi smrekov lubadar in še nekatere druge vrste žuželk, ki v naših gozdovih občasno povzročajo škodo.

Torej če govorimo o lubadarju, bo kar prav. To je tisti mali, nekaj milimetrov velik hrošček, ki je v zadnjih letih v slovenskih gozdovih povzročil ogromno škode. Osmerozobi – veliki smrekov lubadar in šesterezobi – mali smrekov lubadar sta sicer redna prebivalca smrekovih gozdov. V normalnih razmerah skrbita za izločanje oslabeledih smrek. Veliki se naseljuje v starejših smrekovih gozdovih, mali pa ogroža mlajše, tanjše smreke in se naseli tudi v krošnjah predhodno napadenih starejših smrek. Kadar pride do prenamnožitve, povzročata gospo-

darsko škodo. Prenamnožitve vedno sledijo kakšni drugi ujmi, ki jo povzročijo neživi dejavniki – veter, sneg, žled.

Ujme so v slovenskem prostoru v zadnjih letih vse bolj pogoste. Največ poškodovanih gozdov in najhujše posledice je zagotovo prinesel žledolom v letu 2014, ki so mu sledili manjši in lokalni snegolomi in vetrolomi po različnih koncih Slovenije. Zaskrbljujoče so razmere na naših alpskih planotah (Pokljuka, Jelovica, Mežakla), kjer so rastišča ustrezna za smreko in do nedavnega ni bilo problemov z lubadarjem. V zadnjih dveh letih pa so se razmere povsem spremenile. V Sloveniji je bilo v letu 2019 do začetka novembra posekanih za 1 mio kubičnih metrov lubadark, od tega samo na blejskem območju ena tretjina. Za primerjavo: na brežiškem območju je bilo venakem obdobju

potrebno posekati 50 x manjšo količino lubadark kot na Bledu. V takih razmerah je upravičena zaskrbljenost o nadaljnjem razvoju teh gozdov. Težke so tudi razmere na Koroškem in na pobočjih nad Dravsko dolino, kjer so večji gozdni lastniki odvisni od svojega gozda. Podobno je na Kočevskem, kjer pa so prizadeti predvsem gozdovi v državni lasti.

Polomljena in podrta drevesa so odlična hrana in življenjski prostor vsem razvojnim fazam lubadarja. Ob tako velikih razsežnostih in količinah poškodovanega drevja normalni, redni zatiralni ukrepi odpovedo. Osnovno pravilo ob napadu lubadarja je hitro pospravilo poškodovanega in napadenega drevja ter uničenje zalege. To pomeni zlaganje vej v kupe ali kurjenje vej in lubja. Danes se način sečnje močno razlikuje od načina dela v preteklosti, ko so bile sečnje samo v zimskem času, lupljenje debel ter kurjenje sečnih ostankov pa osnovni preprečevalno-zatiralni ukrepi proti namnožitvam škodljivcev. Današnje tržne razmere silijo pridelovalce in prodajalce smrekovine v sečnjo preko celega leta, delo je hitro in manj dosledno, zatiralni ukrepi se marsikdaj opuščajo.

V slovenskih gozdovih je delež smreke v lesni

zalogi po ujmah v zadnjem desetletju upadel in znaša dobrih 30 %. V brežiškem gozdno-gospodarskem območju je ta delež bistveno nižji – le 10 % smreke imamo v lesni zalogi. Največji upad deleža smreke so posavski gozdovi doživeli po izjemni suši leta 2003. Smreka se v tako ekstremnih suhih in vročih razmerah enostavno ni mogla upreti navrtanju hroščkov. V letih 2004 in 2005 smo zabeležili največ sanitarne sečnje, smreka je bila prizadeta praktično na vseh zanjo neprimernih rastiščih. Skoraj povsem je izginila iz nižinskih gozdov v Dobravi in Krakovskem gozdu. Tudi v bodoče se smreki na nižje ležečih rastiščih ne piše dobro. Segrevanje ozračja in vedno bolj neenakomerna razporeditev padavin jo bodo verjetno povsem izrinili z roba njenega naravnega areala. Vendar si je naši lastniki gozdov marsikje v svojem gozdu še vedno želijo. Zato jo ponekod tudi ponovno sadimo – seveda v bolj redkih razmakih, ki dopuščajo vrast listavcem. Na ta način se vzgajajo mešani gozdovi in ne monokulture kot v preteklosti. Mešan gozd z rastišču primernimi drevesnimi vrstami je bistveno bolj odporen na vse zunanje nežive in žive dejavnike. Gozdove bo potrebno na prizadetih delih intenzivno obnoviti ter preprečiti vdor tujerodnih invazivnih vrst.

Mešan gozd je stabilen gozd / Foto Mojca Bogovič

Utrinki s planinskih poti

Planšarsko jezero, Zg. Jezersko / Foto Mojca Libenšek

PUSTNI TOREK

Meho Tokić

Vesela družba 58 zagnanih pohodnikov se je na pustni torek podala na triurni pohod po bližnjih hribih. Gibali smo se na višini od petsto do sedemsto metrov. Ob prihodu na Osredek nas je pozdravilo sonce, medtem ko se je v dolini valilo morje megle. Narava se je že začela zbujati, tako da je bil to kar pravi pomladni pohod. Pogledi na krško Grmado, Boč, Donačko, Gorjance in hrvaško Sljeme so jemali dih.

V prijetni družbi so ure hoje hitro minile. Malica, ki so jo na Osredku pripravile pridne roke torkarjev, je prijetno dišala, in kot se za pusta spodobi, niso manjkali niti krofi. Spodobi pa se tudi, da na tak dan spremenimo svojo podobo. Planinke in planinci so postali pisana družina pustnih mask, ki so se ob zvokih harmonike veselo vrtele v popoldanske ure. Zimo smo odgnali in pusta pokopali do naslednjega leta.

Spremenili so svojo podobo / Foto Meho Tokić

Foto Meho Tokić

KOPITNIK

Meho Tokić

30. aprila smo se z jutranjim vlakom odpeljali do Zidanega Mosta. Potem smo se usmerili ob Savinji do odcepa za Veliko Širje. Pot je na nekaterih mestih zelo strma, ampak urejena in razgledna. Užitek je bil v naravi opazovati orhideje in druge pomladne rože, navduševal je pogled na Veliko Kozje, zanimive so bile mogočne skale ob poti.

V planinski koči smo imeli krajši počitek. Po zasluženi malici in odpeti torkarski himni smo

nadaljevali proti Goram, od tam pa se mimo cerkve spustili do ceste ob Savi. Z železniške postaje v Zidanem Mostu nas je vlak vrnil v Brežice.

Lep izlet in lepi spomini na dobro planinsko družbo.

MALO DRUGAČEN TOREK

Meho Tokić

Ko smo izvedeli, da naš vodja torkarjev, Marjan Rovan, dobi priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije, je padla odločitev: gremo v Portorož na podelitev. Hkrati bomo opravili pohod ob obali, saj je podelitev priznanj čisto po naključju sovpadala z našim torkarskim pohodom. Bilo je to 22. oktobra 2019.

Naročeni avtobus smo zapolnili skoraj do zadnjega sedeža in v lepem vremenu in dobrem razpoloženju krenili proti obali. Prehodili naj bi pot od Izole čez Strunjan do hotela Bernardin v Portorožu. Pot je panoramska in zares s čudovitimi razgledi na Izolo, Koper in proti Italiji. Začeli smo v Dobravi nad Izolo in nadaljevali proti Mesečevemu zalivu. Uživali smo ob pogledu na klif in si privoščili nekaj minut počitka ob strunjanskem Križu. Ogedali

smo si tudi bližnjo župnijsko cerkev, nato pa se mimo Krkinega zdravilišča napotili čez strunjanske soline proti 500-metrskemu predoru nekdanje ozkotirne železniške proge med Trstom in Porečem, ki so jo imenovali Porečanka oz. po italijansko Parenzana. Danes je namesto železniških tirov tu cesta za pešce in kolesarje. V Portorožu smo imeli še nekaj časa, da smo si privoščili pozno kosilo ter se preoblekli v oblačila, primerna za dogodek.

Podelitev priznanj je potekala v sproščenem vzdušju. Vsakega nagrajenca je pospremil buren aplavz, seveda smo mi najbolj glasno zaploskali našemu Marjanu, ki je prejel priznanje za dolgoletno delo na področju športa iz rok legendarnega olimpijca Mira Cerarja. Po končani podelitvi smo se polni lepih vtisov v

poznih popoldanskih urah podali proti Brežicam. Tako se je končal še en terek, tokrat malo drugače.

Ko smo izvedeli, da naš vodja torkarjev, Marjan Rovan, dobi priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije, je padla odločitev: gremo v Portorož na podelitev. Hkrati bomo opravili pohod ob obali, saj je podelitev priznanj čisto po naključju sovpadala z našim torkarskim pohodom. Bilo je to 22. oktobra 2019.

Naročeni avtobus smo zapolnili skoraj do zadnjega sedeža in v lepem vremenu in dobrem razpoloženju krenili proti obali. Prehodili naj bi pot od Izole čez Strunjan do hotela Bernardin v Portorožu. Pot je panoramska in zares s čudovitimi razgledi na Izolo, Koper in proti Italiji. Začeli smo v Dobravi nad Izolo in nadaljevali proti Mesečevemu zalivu. Uživali smo ob pogledu na klif in si privoščili nekaj minut počitka ob strunjanskem Križu. Ogledali smo si tudi bližnjo župnijsko cerkev, nato pa se

mimo Krkinega zdravilišča napotili čez strunjanske soline proti 500-metrskemu predoru nekdanje ozkotirne železniške proge med Trstom in Porečem, ki so jo imenovali Porečanka oz. po italijansko Parenzana. Danes je namesto železniških tirov tu cesta za pešce in kolesarje. V Portorožu smo imeli še nekaj časa, da smo si privoščili pozno kosilo ter se preoblekli v oblačila, primerna za dogodek.

Podelitev priznanj je potekala v sproščenem vzdušju. Vsakega nagrajenca je pospremil buren aplavz, seveda smo mi najbolj glasno zaploskali našemu Marjanu, ki je prejel priznanje za dolgoletno delo na področju športa iz rok legendarnega olimpijca Mira Cerarja.

Po končani podelitvi smo se polni lepih vtisov v poznih popoldanskih urah podali proti Brežicam. Tako se je končal še en terek, tokrat malo drugače.

*Torkarji na stopnišču avditorija
/ Foto Meho Tokić*

*Nad morjem proti Portorožu
/ Foto Meho Tokić*

NEBEŠKA GORA

Nada Opravž

22. 11. 2019. Po slabi vremenski napovedi ni nihče prav vedel, ali pohod bo ali ne. Na železniški postaji v Brežicah smo bili zadovoljni, da nas je šest pogumnih pričakalo vlak za Zidani Most.

Po prihodu na izhodišče ture je rahlo rosenje ojačalo v dež, a odločno smo se podali proti Savi, kjer smo se s "cicko" prepeljali čez reko. Temna, visoka in umazana Sava se je valila pod nami in s svojim bučanjem vzbujala strahospoštovanje. Zakoračili smo v Škratovo dolino in s pogledi zaman iskali škrate, ki se baje skrivajo v vlažni dolini poskakujočega potočka. Morali smo ga večkrat prečiti, pa ne samo po mostičkih, tudi z mahom porasli večji kamni so prav prišli, včasih je bil potreben še kratek skok. Mali pes, ki je na naših pohodih reden spremljevalec, si je pot več kot podvojil. Njemu nista ovira ne klanec ne strmina, ustavi ga le Mijin glas, pa še ta mora imeti pravo frekvenco. Premočena pot je zahtevala previden korak, saj je bila na debelo posuta z odpadlim listjem, pod katerim so se skrivali kamni in veje. Nobeden si ni želel padca.

Prispeli smo do table, ki sem je vedno vesela, saj je običajno znak, da smo blizu cilja. Tu je pisalo: še 50 minut. Lepo, tudi vreme se je umirilo,

čeprav sem imela občutek, da se z nami dobesedno poigrava in preizkuša našo vzdržljivost. Nekaj časa je deževalo, malo prenehalo, spet začelo rositi, ... in tako naprej celo pot.

Končno: Nebeška gora, 958 m. Zelo vetrovno je bilo, megla ni dopuščala pogleda v dolino, čas smo si vzeli samo še za zvonček želja in se spustili proti vasi Čimerno. Vseh prebivalcev je za en manjši avtobus. Tik pred vasico smo še reševali srno, ki se je tako nesrečno zapletla v veje, da se sama ni mogla rešiti. Z mislijo, da smo naredili nekaj dobrega, smo prišli v vas. Ker je dež ponovno pridobil na svoji moči, smo si privoščili malico kar v predverju tamkajšne cerkvice sv. Trojice. Res si do sedaj takšnega kotička še nismo izbrali, vendar ko greš z Nebeške gore, ti je baje to dovoljeno.

V dobrem počutju in vzdušju smo nadaljevali pot, ki se je vedno bolj spuščala proti Radečam. Še kakšne pol ure pa smo si pred prihodom vlaka že lahko privoščili nekaj prave črne tekočine s kofeinom. V vlaku je bilo živahno, vrstile so se šale, tako da bi skoraj morali vožnjo podaljšati. Razšli smo se zadovoljni, ker smo izpeljali še en pohod z našega seznama izletov.

Vrh /
Foto Nada Opravž

IZLET V NEZNANO

Vida Tomše

V programu skupine Torkarji za leto 2019 je pisalo: 1.oktober – izlet v neznanu, avtobus, lahka pot, 4 ure hoje. Vabilo je bilo tako vabljivo, da smo brž napolnili avtobus in se v veselem pričakovanju odpeljali. Težko je preveriti, kakšno bo vreme na poti, če ne veš, kam greš! Pa saj niti nismo hoteli vedeti, kje je cilj, naj bo presenečenje. Za ugibanje smo imeli dobri dve uri časa. Pa nismo uganili. Šele ko smo prispeli v Kočevje, nam je naš Marjan razkril neznan kraj: Koča pri Jelenovem studencu. Ampak do nje je bilo treba peš.

Po treh urah strme in manj strme poti smo prišli do velike jase, obdane z gozdom. V koči so nas sprejeli prijazni oskrbniki in nam postregli odlično enolončnico in palačinke.

V bližini kočje je Jelenov studenec, voda tu nikoli ne usahne. Ker od kočje ni razgleda, smo se povzpeli do razvalin gradu Friderika Celjskega in Veronike Deseniške. Grad Fridrihštajn je na višini 978 m. Od tu pa še spust v dolino z željo, da bi le srečali medveda, če smo že na Kočevskem. No, ta želja se nam ni uresničila.

Prijetno utrujeni smo se odpeljali proti domu. Čas vožnje je naša Tončka koristno izrabila za izobraževanje: poučila nas je, kako prepoznati in ukrepati pri srčnem zastoju in možganski kapi. Zahvalili smo se ji za koristne informacije, Marjanu za organizacijo in vodenje in seveda vozniku, ki nas je srečno pripeljal v Brežice.

Koča pri Jelenovem studencu / Foto Vida Tomše

VAROVANJE DELUJE

Metka Žlak

Druga sobota v mesecu je dan za pohod in druženje nekoč zaposlenih, in tudi še zaposlenih, v Splošni bolnišnici Brežice. Planinska vodnica Mija Novak vsakič poskrbi za organizacijo izleta in nas tudi varno vodi.

Z vseh strani in okoliških vršacev smo že večkrat opazovale in občudovale odsev sončnih žarkov v našem brežiškem »morju«. In padla je odločitev, da si ga bomo v januarju ogledale od blizu. Tako se nas je enajst »fit frajlic«, oprtanih z nahrbtniki, v katerih so se skrivale dobrote za malico, v neizčrpnem klepetu podalo na pot že ob 8. uri. Na nasipu smo najprej ugotovile, kakšni packi smo ljudje, kaj vse se ulovi v mreže pri elektrarni. Občutek, kot da se sprehajamo ob morju, so dajali še umetni otočki, ki smo jih poimenovali kar naši Kornati. Za popolno sliko so bile tam še jate kormoranov, na mirni gladini so se pozibavali labodi, piko na i je dodal ribič, ki se je s čolnom odpeljal proti sredini »morja«, verjetno zato, da bi nahranil in privabil ribe.

Pri zapornicah smo se kot prave radovedne ženske odločile, da nadaljujemo vse do jedrske elektrarne. Na poti od zapornic so nas sicer na nekaj mestih table z napisom OMEJENO GIBANJE opozarjale, da najbrž nismo na pravi

poti, a za nas to ni pomenilo, da je pot prepovedana. Prišle smo prav do žičnate ograje elektrarne. Tam smo se seveda še fotografirale z jedrsko elektrarno v ozadju. Da bo lepa slika za album. Iz notranjosti elektrarne smo slišale neke glasove po zvočniku, ampak se nismo nič vznemirjale.

Počasi smo krenile nazaj po nasipu. Ni minilo več kot pet minut, kar je z veliko hitrostjo peljalo proti nam terensko vozilo. Le kam je namenjeno? Ojoj, posvetilo se nam je: VARNOSTNIKI! Iz avtomobila sta skočila dva mlada uniformirana fanta. Prijazno sta povedala, da smo na prepovedanem območju in da sta prišla preverit, kdo pravzaprav smo. Brž sta videla, da smo domačinke brez slabih namenov. Malo za šalo, malo zares smo ju vprašale, ali smo jima delovale kot begunke ali teroristke. »Prej begunke, saj imate nahrbtnike.« Situacija je bila prav zabavna, tako da smo se skupaj nasmejali. Prijetna varnostnika sta se poslovila, me pa smo ob tem zanimivem srečanju spoznale, da varovanje v JE Krško zares deluje. Pa da je le potrebno vedeti, kaj pomeni napis GIBANJE OMEJENO.

Brežiško „morje“ / Foto Milena Jesenko

KOMNA ZA VEDNO OSTAJA V MOJEM SRCU

Sara Gregl

Izlet na Bogatinsko sedlo mi bo za vedno ostal v spominu. To lahko trdim, saj sem decembra, ko to pišem, še vedno pod močnim vtisom prelepega doživetja zasnežene visokogorske narave, kot sem jo doživljajla v marcu 2019. Do izhodišča poteka vsak izlet približno enako: dobimo se v Brežicah, med vožnjo postanek na kavi, na izhodišču preobuvanje, preoblačenje, zadnja priprava nahrbtnika, da odvečna oprema ostane v kombiju, in že koračimo po planinski poti.

Od Koče pri Savici do Doma na Komni je natanko 48 serpentin, ki so v poletnem času vse v enakem barvnem odtenku, a v našem zgodnjem spomladanskem le ni bilo vse tako monotono. Kot se je razgled z višino lepšal, se je tudi snežna odeja prikazovala vse bližje. Že pri Domu na Komni se je od fantastičnih razgledov zame čas ustavil. Od zasneženih vrhov so se odbijali sončni žarki, v dlaneh me je grel topel čaj, ob meni pa živahni in super zabavni udeleženci izleta, ki ti ne dovolijo niti pomisliti na utrujenost po vsej prehojeni cikcakasti poti do Komne.

Pot nas je vodila naprej do Bogatinskega sedla, saj smo že na Komni sklenili, da bo vrh Bogatina počakal na ugodnejše razmere, ko sneg skopni ali pa ko se vrnemo z opremo za zimsko osvajanje visokogorja ter z znanjem o uporabi le-te. Nismo bili razočarani, saj je odboj sončnih žarkov snežno površino pokrajine spremenil v eno samo pravljico deželo.

Zdaj se verjetno sprašujete, kaj je bilo sploh tako posebnega na tem izletu in zakaj toliko poudarjam odbijanje sončnih žarkov od snežne površine? Medtem ko smo vsi bili v uigranem tempu hoje in uživali v razgledih, smo pozabili na nanašanje sončne kreme na izpostavljene dele telesa. Že v osnovni šoli so nas učili, da je potrebno telo zaščititi, vendar nas je pokrajina tako zelo prevzela, da smo pozabili na to osnovno zaščito. Lahko si predstavljate, kakšni smo prišli domov po osmih urah hoje na taki višini. Dokler nisi sam sebe zagledal v ogledalu, so ti bili ostali udeleženci smešni z belimi obrisi očal na ožganem obrazu, ko pa sem doma v ogledalu zagledala sebe, mi ni bilo nič več smešno, posebej ne naslednji dan.

Kljub temu bi ta izlet rada ponovila. Natanko

Nepozabno! / Foto Sara Gregl

takšnega. Zakaj? Dan prej sem dala v prejšnji službi odpoved in na Komni sem ob prelepih razgledih, snežni idili in odbojih sončnih žarkov končno zadihala s polnimi pljuči. Nepozabno! Pa še boljše družbe si tisti čas ne bi mogla zaželeli.

P.S.: Nanos sončne kreme vam vzame samo nekaj minut, koža pa je le ena in imejte jo radi, ker opečen si »kul« sam sebi le prvi dan.

KO MISLIM PUSTIŠ SVOJO POT

Laura Rueh

Iz zadnje novembrske sobote se je kljub negotovi vremenski napovedi rodil čudovit dan. Naš cilj je bil Pečovnik nad Celjem. Skozi okna vlaka sem zrla v bežeča naselja. Že dolgo se nisem vozila z vlakom in misli so mi uhajale v moja prva potepanja z brežiškimi planinci. Hoditi sem začela pozimi, morda zgodaj pomladi, ko je višje

Z DRUŽINO V JULIJSKE ALPE

Urška Petrič

Mož, navdušen in zaprisežen hribolazec, je znal veselje do gora prebuditi tudi v obeh otrocih. Tako smo se letos odpravili na nekajdnevni izlet v Bovec in njegovo okolico, od koder se ponujajo sijajna izhodišča za družinske planinske dogodivščine.

Za pot v Bovec smo izbrali prelaz Predel, ki leži na nadmorski višini 1156 m. Pri spustu sta Aljaš in Jošt občudovala Mangart. Zanimalo ju je, kako

ležal še sneg in je bilo Zasavsko hribovje najbolj logična izbira. Mogoče imam zasavske hribe prav zaradi teh zgodnjih spominov še posebej rada.

Ko smo v knežjem mestu izstopili z vlaka, sem pomislila na Almo Karlin, našo znamenito svetovno popotnico, ki je tukaj začela svoje dolgoletno popotovanje po svetu. Ta izredna ženska, ki je med drugim obvladala kar nekaj svetovnih jezikov in nam zapustila bogato dediščino, je svoja zadnja leta preživela na Pečovniku in umrla v revščini in pozabi, saj ji povojne oblasti niso bile naklonjene.

Prelepo jutro in razgledi so bili vsem v veselje. Dobro razpoloženi smo mimo starega gradu, ki se ponaša z izjemno zgodovino, nadaljevali pot. Občudovala sem drevesa, modro nebo in lepa naselja, ki smo jih puščali za seboj. Ko hodim, ponavadi razmišljam, kako nam je lepo, ker smo tukaj in zdaj.

Klepetala sem s svojimi sopotniki, vesela, da jih poznam, da so z menoj. Ta prijateljstva so dragocena. Radi imamo podobne stvari in to nas povezuje. Spremenili so se odnosi med ljudmi in nekako smo postali odtujeni. Med hojo v naravi, ko te nič ne moti in mislim pustiš svojo pot, pogosto razmišljam o tem. O hvaležnosti, da lahko vidimo, hodimo in se imamo dobro. Da spoštujemo zapuščino naših prednikov, ki so živeli v neprimerno slabših razmerah kot zdaj mi.

Pečovniška koča nas je obdala s svojo gostoljubnostjo. Proti zahodu so se nam kot na dlani ponujali Malič, Šmohor, Gozdnik. V daljavi so se šopirili v belo ogrnjena Peca in avstrijska Golica ter Pohorje. S spustom proti Laškemu smo zaključili lep dan, ki bo zapišan, kot že mnogo drugih, v knjigi mojih spominov.

priti na vrh, pa smo se odločili, da se povzpemo do Mangartskega sedla. Do njega se vije ozka panoramska cesta. Avto smo pustili na enem izmed parkirišč. S sedla je izjemno lep pogled na obe Belopeški jezери. Vreme je bilo jasno in prelepi razgledi so nas zadržali kar nekaj časa. Fanta je zelo zanimalo, zakaj imajo mimoidoči planinci s seboj zaščitno varovalno opremo. Iz tega sta sklepal, da je potrebno nekaj poguma, da prideš na vrh. Korajže tudi njima ni manjkalo in bi se jim najraje kar pridružila.

Naslednji dan smo se odpravili do slapa Boka.

Pot do razgledne točke je bila čisto prekratka, tako da smo nadaljevali višje proti slapu. Kakšno veselje je bilo plezati po skalah! Dvignili smo se kar visoko, zato smo Boko videli v vsej njeni veličini. Seveda je bilo na zgornji točki potrebno okrepčilo, kar je spet eden lepših trenutkov na vsaki turi. Ko smo se spustili do avta, fanta nista bila prav nič utrujena, pač pa popolnoma navdušena nad potjo. Tako zelo jima je bilo všeč, da sta želela naslednji dan vzpon ponoviti.

Ampak ne, nismo ponovili istega vzpona, odločili smo se za največje slovensko visokogorsko jezero – Krnsko jezero. Pot je bila za najmlajšega malo predolga, a je motivacijo povrnilo navdušenje nad nekaj klini in jeklenico. Ker je le-ta zelo kratka, se je bilo potrebno po njej sprehoditi kar nekajkrat, preden smo lahko nadaljevali pot.

Ko smo prišli do Planinskega doma pri Krnskih jezerih, sta postala že rahlo neučakana, kdaj bosta zagledala jezero. Zato smo brez postanka pot nadaljevali do manjšega previsa, kjer se odpre čudovit pogled na jezero. Ustavili smo se pri tabli in se poučili o posebnostih tega visokogorskega jezera, ki nas je očaralo s svojo barvitostjo. Zaradi čudovitega ambianta sta se otroka odločila, da bo naš najdaljši postanek prav tu. Po počitku, okrepčilu, sprehodu okrog jezera in preverjanju njegove temperature smo se odpravili nazaj proti Planinskemu domu pri Krnskih jezerih. Starejšemu sinu je dodatna motivacija na turi tudi nabiranje žigov v Dnevniku s slovenske planinske poti. Ponosen je tu zapečatil še enega.

Pri spustu sta otroka opazila, da je bil eden izmed mimoidočih pohodnikov obut v sandale. To je bila iztočnica za dolg pogovor, kako se pravilno obuti in opremiti za v gore, kaj nas lahko preseneti na sami poti, kako skrbimo za svojo in tujo varnost v gorah.

Ker želiva, da otroka ohranita v sebi tisto iskrico, ki je potrebna, da jima hribi ostanejo pri srcu, vedno podrobno načrtujeva vzpone, da jih zmore tudi mlajši sin, ki šteje štiri leta in pol. Vedno imava v mislih, da je otrokom na turi najpomembnejše doživetje in temu prilagodiva smer poti do cilja.

Seveda nismo mogli mimo sprehoda po skalah smaragdne reke v Velikih koritih Soče v dolini Lepene. Družinsko potepanje po Julijskih Alpah smo zaključili v Tamarju, kamor smo se odpravili iz Planice.

Jošt in Aljaš pod Mangrtom / Foto Matej Petrič

Krnsko Jezero / Foto Matej Petrič

PRAVLJICE O ISKALCIH PRAVLJIC

Bojan Jevševar

Iskalci pravljic so v svoji deželi pretaknili že vse koticke, vse brloge, vse črvine, vse grme in šope trav, se potopili v vse izvire, a zaman – pravljic je bilo vse manj, pa še te redke so postajale vse krajše in manj prepričljive. Že dolgo ni nihče več grizel nohtov ob kakšnem pravljичnem zapletu, zavriskal ob ponovni zmagi dobrega nad zlim ali vsaj zatrdil, da hoče isto pravljico še slišati. Čmerika je preraščala pašnike, na katerih se je razpasel dolgčas.

Pa je s podnebno krizo vse bolj nepredvidljiv in hiter Jugozahodnik v deželo prišepetal novice o Apeninih. Bolj skope, da je to 1200 km dolg hrbet, ki z vznožnim gričevjem prekriva celoten polotok tam na drugi strani morja, da severni del doseže višine preko 1500 m, kar je za iskalce pravljic premalo, da pa je bolj južno pravljичarsko stanje povsem drugačno, saj tam pravljичni greben sega 2912 metrov visoko, da temačni prepadi in kot sonce slepeči razi razijo svet na Vzhodni in Zahodni.

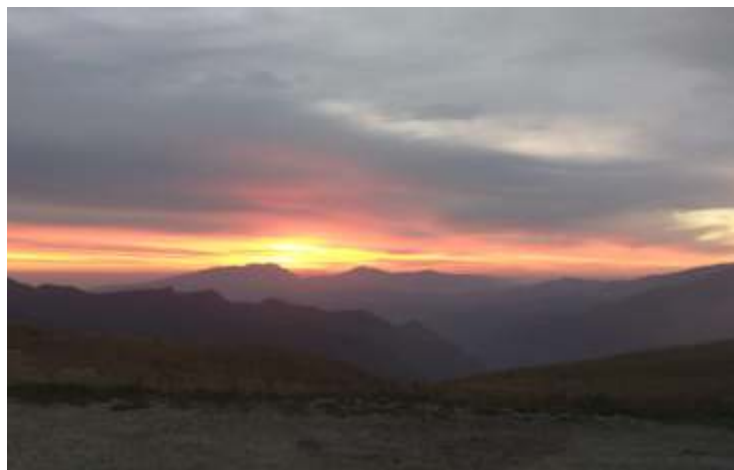
Iskalci pravljic so prisluhnilu temu šelestenju in čaronet jih je prepričal, da Jugozahodnik ni lažnivec. Z najsodobnejšo jekleno kočijo in 150 konji so se v trdi noči odpeljali v osrčje Apeninov, kajti bali so se sončnih zmajev, motoriziranih barbarov in visokih cen. Da bi se zavarovali pred neznanimi uroki in strupenimi pogledi, so se zamaskirali v planince in se poimenovali Gruppo di Slovenia. Kot vemo, pravljice zorijo poleti, najlepše pa so pozimi, zato so odšli na pot v mesecu najlepših barv, da bi se še pred zimo vrnili domov.

Primo giorno – la prima fiaba (Prvi dan – prva pravljica)

Nekoč v oktobru 2018 našega štetja je bila v Apeninih noč. Umirala je počasi. Njen konec je napovedala krvava zora. Ko je bil hud boj med nočjo in dnevom končan, ko je zora dozorela in je kri odtekla z obzorja, se je v znak žalovanja svet zavil v sivino. Iz mrzle kočije je zlezlo devet iskalcev. S povešenimi rameni in tesnobo v srcu so pregledali zemljevid. Vedeli so, da v megli, ki se je plazila iz dolin, pravljice umirajo, zato so hoteli navzgor. Bili so v narodnem parku Monte Sibillini in namenili so se na najvišji vrh te skupine, ki je hkrati najbolj severni dvotisočak Apeninov.

Redke cvetice, ki so preživele noč, so jim dajale moč in pogum za upogibanje trdih sklepov. Na poti so opazili nenavadna znamenja, kot so od jutranjega mraza otrpli modrasi, a bili so izkušeni in so vedeli, da v slaba znamenja verjamejo le strahopetni. Na pravljичnem sedlu so začutili, da domov ne bodo odšli praznih malh, saj so se jim že odstirali pravljичni razgledi. Kamnito zavetišče jih je zaman vabilo v zavetje zamreženih oken, saj so hiteli naprej. Pot je bila vse bolj žejna njihovega znoja.

Nazadnje jih je ustavila tanka meja med nebom in kamnom. Bili so na najvišjem vrhu, na 2478 m

visoki gori Vettore. In šele takrat je radovedno sonce preverilo, kdo se je nemir po opustelih grebenih. Razkosmičilo je sivino in kosme stopilo, da je prešeren dan pljusknil čez pozlačene gozdove in trave vse do ostarelih grebenov. Srca iskalcev so se ogrela, radovedni so se razgledovali in uzrli smaragdni zaklad, gorski jezerci, skriti v nedrih skupine Sibillini.

Nasmejanih oči so se vrnili na zlate poljane, sedli v svojo kočijo in se zapodili po prostranstvih, da bi odkrili, kje bo veter spal. Vetra niso ujeli, so pa v globoki, vlažni, tesni in mračni dolini našli zatočišče za mrzlo noč. Krčma Pri jelenu. Kjer kuhajo testenine.

Secondo giorno – la seconda fiaba (drugi dan – druga pravljica)

Jutranji dež je zbudil skupino iskalcev pravljic v mračni dolini, ki deli narodni park Gran Sasso in Monti della Laga. Kar nič se jim ni mudilo v mrzel deževen dan, a nazadnje so zbrali pogum in pognali svojo čredo 150 konj po dolgih serpentinah proti špranji modrine visoko nad njimi. Ko so pribrzeli do jezera Campotosto, drugega največjega umetnega jezera v Evropi, se je že naredil lep dan, ki je potem postajal le še lepši. Ni pa šlo brez težav. Boginji prepira Iri večkrat uspe spričkati Prozerpino in Plutona. Kot se za pravega deca spodobi, bog podzemlja skuša ohraniti red v svojem kraljestvu, ki je pač podzemlje. Ima pa za človeštvo nesrečno navado, da v prepirih z ženo včasih tako zacepeta, da močan potres več stoletij stare kamnite hiše poravna s tlemi. Iskalci pravljic so dve leti po potresu v epicentru strmeli nad strašno jezo bogov, zaradi katere je bilo nekaj vasi poravnanih z zemljo. Tudi ceste skozi te vasi so še vedno zaprte, zato so morali precej vijugati do bivališča bogov. Tam so bili varni, saj so jim prijazni škrti označili pot z rdeče-belimi oznakami.

Preko strmin so se z nizkim jesenskim soncem priznojili do mehkih travnatih grebenov, kjer se okoli osamljenih vršacev kot molilni mlinčki v vetru vrtinčijo pravljice davne civilizacije. Na višini 2000 m je debela travna ruša dušila njihove korake, da so skoraj neslišno drseli po vijugah skuštranih trav, prisluškovali prvim zgodbam prvih pastirjev iz pradavnine, epe o herojih in bogovih, vse do limonadastih štorij nove dobe. Zlati žarki so rezali čas tako neopazno, da se je zdelo, kot bi se ure ustavile, veter pa je prebiral Vivaldijeve note. Globoko so

dihali od vznemirjenja, saj so se znašli v povsem neznanu pravljici. Hrano in pijačo iz svojih malh so nadomestili s sočnimi pravljicami, tako da so v dolino pritovorili več, kot so zjutraj odnesli. Vsaj tako se je zdelo po njihovih korakih, ko so se ob koncu dneva spustili k svojim lačnim konjem.

Konji, ki vlečejo današnje bleščeče kočije, ne jedo več trave. Časi so se spremenili tudi tam, kjer se od vekomaj rojevajo pravljice. A iskalcev to ni motilo, saj so imeli žepe polne novih pripovedk. Tudi noč jih ni skrbela, saj so vedeli, da varuh v krčmi Pri jelenu skrbi, da ogenj v peči ne ugasne in odganja pošasti, v njegovem čarobnem loncu pa nikoli ne zmanjka testenin in omake z baziliko.

Terzo giorno – la terza fiaba (tretji dan – tretja pravljica)

Tretji dan potepa po pravljичni deželi se je že začel z najlepšim jutrom, kristalno čistim hladnim zrakom, zlatorjavimi pastelnimi prelivi strmih pobočij in nežnim šelestenjem vetra, ki se je že tako navezal nanje, da jih je zvesto čakal na pragu. 150 srebrnih konj jih je odpeljalo po čarobni sončni cesti gorske skupine Gran Sasso na najvišje pravljичno polje Campo Imperatore, kjer še vedno tulijo volkovi, rjovejo levi, trobijo sloni, ob nevihtnih dneh pa šklepetajo oklepi, ropočejo lesena kolesa in ječijo nešteti duhovi. Nad to ravnico se dviga prestol boga nad bogovi, Corno Grande – Veliki Rog. Na robu ravnice, ob vznožju prestola, stoji rdeča hišica iz lecta, na drugi strani pašnika za jeklene konje pa ledeni grad, v katerem je kolesarski polbog Marco Pantani po zmagovitem vzponu na Campo Imperatore okrasil steno hotela s posvetilom: “Brez koristi je imeti lahko kolo, če imaš pretežko telo.”

Križ na Corno Grande, 2912 m; spodaj desno Campo Imperatore, v daljavi desno druga najvišja skupina Majela

Da bi bili bližje bogovom in da bi kukali na Jupitrov dvor, so ljudje tukaj postavili astronomski observatorij. Božji šef Jupiter pa pripusti v svoje domovanje le spoštljive ljubitelje narave, ki morajo pravi značaj dokazati na dolgi kamniti poti. Le najbolj vztrajni si zaslužijo dotik neskončnosti.

Ko govorimo o Apeninih, govorimo o Italiji – deželi presežkov. Najprej je tu zgodovina. Z antiko se začne zgodovina Evrope. Z zgodovino tesno povezana in sama zase veličastna je

kultura, na kateri temelji vse, s čimer se Evropejci radi bahamo, od začetkov arhitekture, religije, preko rojstva prava in filozofije do jezika, ki je za vedno vtkan v vse evropske jezike, ki so se razvili za njim. Geografske, geološke in klimatske značilnosti tega polotoka pa med ostalim omogočajo tudi po vsem svetu cenjeno paleto izjemnih okusov, ki so se jih domorodci naučili scoprati iz vsega, kar jim ta prastara zemlja rodi.

Nova odprava za nove pravljice

Nekoč v oktobru 2019 našega štetja je bila v Apeninih noč. Umirala je počasi, a še vedno prehitro, saj se je Gruppo di Slovenia zamudila z odličnim zajtrkom pri noni Mariji. Zato niso videli krvave zore. Ko je bil hud boj med nočjo in dnevom že zdavnaj končan, ko je zora že prezorela v dan, je iz pregrete kočije zlezlo osem iskalcev. S povešenimi trebuhmi in lenobo v sklepkih so pregledali zemljevid. Vedeli so, da se v meglenem morju, ki je prekrilo modro morje, skrivajo pošasti, zato so hoteli navzgor. Bili so v narodnem parku La Majella in namenili so se na najvišji vrh te skupine, ki je hkrati drugi najvišji vrh Apeninov. Po prvih treh Apeninskih pravljicah so postali pohlepni, žrtvovali so več dopusta in prišli z veliko večjimi malhami, da si naberejo čimveč raznovrstnih pripovedk z vsemi aromami, barvami in zvoki, ki so jih opajali od prejšnje odprave. Njihov kolovodja, najbolj nenasiten, je imel s sabo vse raznovrstne pasti, da bi poleg pravljic ujel še kakšno podobo katere od boginj ali vsaj kakšnega polboga. Že prvi dan je hotel prešteti vsa rebra Majeli in izslediti vse jate ptic, ki pred boginjo Morano bežijo preko teh krajev.

Gruppo di Slovenia na Monte Amaro, 2793 m

Jadransko morje na vzhodu je prekrivalo megleno morje, ko so iskalci pretikali pusto skalovje, odkrivali prehode med vodoravnimi žarki mlačnega sonca, bežali pred spancem preko dolgih grebenov in spoznavali, da bo potrebnih še veliko odprav, da bodo spoznali deželo, Apenine in vse vetrove, ki tod raznašajo bajke in povesti.

Prenočišče si je Gruppo di Slovenia poiskala pri noni, stari iskalki, ki pozna mrzlično radovednost, nestrpno trzanje preutrujenih teles, zmedene misli zaspanih glav in nepotešljivo lakoto, ki jo povzroča sinji gorski mraz. Pomirila je duhove in telesa, da so naslednje jutro povsem prerojeni spet gnali svoje konje čez soteske in planote v osrčje polotoka, kjer mesto Avezzano pred severnim vetrom čuva gorski masiv z narodnim parkom Sirente-Velino. Iskalci so naskočili Monte Velino, sosednji M. Sirente pa označili za naslednjo odpravo.

Tretji dan so se namenili proti jugu v najobsežnejšo gorsko skupino Marsica, katere največji del zajema narodni park Monti d' Abruzzo, Lazio in Molise. Sredi masiva leži jezero Barrea, severno nad njim pa se pne čudovita planota z najvišjim vrhom M. Greco, 2285 m. Noč v vasi Barrea je bila preresetana z nešteti glasovi samotarskih duhov in pošasti, ki so jih na srečo vaški psi čuječe odganjali, za kar so jim bili iskalci še ves naslednji dan neizmerno hvaležni. Kot vsaka dolina v Apeninih je tudi ta iskalce navdušila z novimi aromami, okusi in barvami, da se je nekaterim njihovo iskanje pravljic zazdelo celo lepše od samih pravljic.

Iskalci so se že sprijaznili z ugotovitvijo, da lahko v neizmernem bogastvu pripovedk posnamejo le nekaj za vzorec, zato so nadaljevali proti jugu, kjer so pravljice čisto drugačne, saj v njih nastopa silni Vulkan, bog ognja. Najprej so si ogledali njegovo že dolgo opuščeno kovačnico Vezuv, kjer so ognji že ugasnili, zato vladata tam huda zmeda in revščina. Vsepovsod ležijo kupi smeti, ker nagajivi škrati iz neapeljske Kamore postajajo vse bolj objestni, odkar ni več Vulkanove palice za njihove riti.

Iskalci so skozi regije Campania, Basilicato in Kalabrijo nadaljevali pot na Sicilijo, kjer Vulkan še vedno neti ogenj in pridno kuje, da se iz kovačnice nenehno valijo oblaki in zemlja drhti zaradi njegovih silnih udarcev.

Iskalce je presenetila lahka pot do vrha, ker je

zelo položna, ker se lahko hodi tako rekoč v vseh smereh, saj je starejša lava že predelana v mivko, hojo otežijo le okameneli curki mlade lave, ki je pricurljala čez rob kraterja v zadnjih dveh desetletjih. Z roba kraterja na višini čez 3200 m je primezela vse do višine 1000 m. S staranjem jo veter in zmrzal drobita in brusita v najbolj fini pepel, ki ga že najnežnejši veter dviguje in z njim napolni oči in usta, predvsem pa zapraši obleko in telo, da so se iskalci v dolino vrnili zaprašeni kot kiklopi, ki bogu Vulkanu pod Etno pomagajo kovati strele. Z nenehnim stiskanjem kovaškega meha povzročajo strašljivo godrnjanje, ki se s strupenimi oblaki dviguje iz žrela in plaši tudi najbolj hrabre iskalce. Za naše iskalce pa je bilo to doživetje predvsem poučno, saj jih je spomnilo, kako majhni in nepomembni so vpričo vseh bogov in pravljичnih junakov. Zato so se spoštljivo umaknili z gore Etne in se naslednji dan okopali v toplih valovih Jonskega morja. Tu so zaslišali vetrove s pravljicami o Neptunu in črni celini onkraj morja. Ugotovili so, da poleg Vzhodnega in Zahodnega sveta obstaja tudi Južni, kar pomeni, da je na svetu še veliko veliko pravljic.

Kljub temu da so bile njihove malhe že polne zgodb, so se v regiji Basilicata ustavili v svetovni metropoli Materi. To je eno najstarejših mest na

svetu, posebej zanimiv pa je njen stanovanjski fond. Prvi prebivalci so namreč izkoristili votline v skalnatih robovih nad reko, mehka kamnina je dopuščala še kopanje novih lukenj in iz tega so oblikovali naselje Sassi di Matera, ki nekoliko spominja na puebla v Ameriki. Z napredkom in dvigom standarda so prebivalci izboljševali svojo oskrbo z vodo in začeli nad votlinami graditi večja bivališča, dokler ni nastalo pravo antično mesto. Zadnje prebivalce so italijanske oblasti preselile iz votlin v sodobnejša bivališča šele po 2. svetovni vojni. Zatem so še nekaj desetletij zanemarjali ta del mesta, ker so se ga sramovali kot znaka najhujše revščine, dokler ga niso opazili iskalci pravljic, ki so to zgodovinsko posebnost s pregovorno italijansko trgovsko spretnostjo preobrazili v svetovno čudo, ki si ga je letos ogledalo več kot milijon iskalcev pravljic.

V takšni množici se naši iskalci niso počutili najbolje, saj je postal šepet vetra povsem nerazločen, zato so s svojimi neutrudnimi konji oddrveli okoli morja, ki jih je ločilo od njihove dežele. Veselili so se prihajajoče zime z nizkim soncem, dolgimi nočmi in toplimi ognjišči, ob katerih bodo lahko prebirali svojo zbirko pravljic in nabirali moč za nove odprave.

Dih jemajoča visokogorska planota

PO JUŽNOAMERIŠKIH POTEH

Danica Fux

Kako naj začnem in napovem to dogodivščino, res ne vem. Kadar se kam odpravljam, rečem, da grem na potovanje, a tokrat bi težko to označila s klasičnim potovanjem, bolj ustreza beseda avantura, ki pomeni nenavaden, vznemirljiv doživljanj, pustolovščino.

Začelo se je že na letališču v Madridu, ko smo izvedeli, da niso bile plačane karte za naš polet v Južno Ameriko. Prisiljeni smo bili preživeti dan v Madridu, proti Limi smo poleteli šele zvečer. To ni okrnilo programa, smo pa bili kar 30 ur na nogah. Pri tem je potrebno upoštevati sedemurno časovno razliko in, kar je še huje, vpliv velike višinske razlike, saj smo po pristanku v Limi takoj nadaljevali polet v Cusco, ki leži 3400 m nad morjem. Dobro je bilo to, da smo že na letališču prejeli dozo koke v obliki listov za

žvečenje in čaj. To pomaga pri premagovanju težav z višino.

Bil je dopoldan in kar takoj so sledili ogledi mesta in okolice. O Peruju le nekaj besed, ker ga je že dobro opisala Milena Jesenko v lanskim Utrinkih.

Po vseh klasičnih ogledih v okolici Cusca, skupaj z Machu Pichujem, smo prispeli do jezera Titicaca in prespali v mestu Puno. Že naslednji dan smo pot nadaljevali v Bolivijo.

Bolivija - ena najrevnejših držav

Bolivija spada med najrevnejše države Južne Amerike in tudi najmanj razvite. Po osvoboditvi

od Špancev se je veliko bojevala s sosedomi za ozemlja in za dostop na morje, vendar je vedno izgubljala. Večji del države obsega območje tropskih gozdov, kjer se nahajajo pritoki rek Amazonke in Rio de la Plate. Drugo območje je visoko gorovje Andov. Veliko vrhov presega 6000 m, najvišji vrh Sajama meri 6542 m.

Bolivija ima velike zaloge plina in nafte, zato je zgradila 5192 km plinovodov in 2488 km naftovodov. Zelo dobro ima razvito železniško omrežje, cestno nekoliko slabše. Od kmetijstva kaže omeniti pridelavo kave, bombaža, koruze, riža in krompirja. Državi veliko prinese tudi turizem.

Prehod meje je bil zelo hiter in enostaven. Prtljago so nam domačini preko meje prepeljali kar na kolesni pogon. Na meji je zelo živahno, saj veliko Perujcev odhaja po nakupih v Bolivijo, kjer je blago cenejše.

Prvi postanek je bil kar hitro za mejo v arheološkem kompleksu Tiwanaku. Izkopanine kažejo, da je bil ta del naseljen že v 2. stol. pr. n. št. Po ogledu izkopenin in muzeja nadaljujemo proti 70 km oddaljenemu La Pazu, glavnemu mestu Bolivije, ki slovi kot najvišje ležeče glavno mesto na svetu, 3650 m. Ima okoli 800.000 prebivalcev. Je administrativno in kulturno središče Bolivije z večnacionalnim prebivalstvom. Znano je tudi po najvišjem in najobsežnejšem sistemu žičnega zračnega prometa na svetu.

Skozi mesto teče reka Choqueyapa. Bogatejši prebivalci živijo nižje v kanjonu, saj so klimatske razmere tam boljše kot na višjih pobočjih. Znamenita je ulica magije ali Čarovniška ulica, kjer lahko kupiš vse pripomočke za črno magijo in čaranje.

Od tu smo se odpeljali v Vall de la Luna. Kot pove že ime, pokrajina spominja na Luno. Tu so tudi snemali film Vojna zvezd. Isti dan smo si privoščili še vožnjo z gondolo in se tako povzpeli na razgledišče Kili Kili. Taka vožnja ponuja res čudovit pogled na mesto. Proste ure smo izkoristili za potep po mestu, ogledali smo si nekaj cerkva, seveda smo se sprehodili tudi po "coprniški" – ulici.

Naslednji dan je bil v programu vzpon na Chacaltayo, 5394 m. Sneg, ki nas je zjutraj pozdravil po vrhovih, nam je preprečil veliki vzpon. Nekaj se nas je vseeno odločilo, da gremo poskusit in do koder pridemo, pač pridemo. Z

Vzpon na Chacaltayo, 5394 m / Vse foto Danica Fux

avtom smo se pripeljali do višine 4800 m. Od tam smo nadaljevali peš. Cilj je bil kočna prelazna 5100 m. Snega je bilo vedno več, višina je tudi naredila svoje, tako smo se precej premočeni in utrujeni pri 5000 m obrnili.

Še eno razburljivo doživetje nas je čakalo v tem delu Bolivije, in sicer spust po Cesti smrti (Death Road). Cesta povezuje La Paz in kraj Coroico, ki leži na 1500 m, to je že v tropskem pasu, vmes pa je še prelaz Cumbre na višini 4200 m. Veljala je za najnevarnejšo cesto na svetu, saj je vsako leto terjala več kot 200 smrtnih žrtev. Je ozka makadamka, brez ograje, prepadi pa tudi do 600 m globoki. Sedaj so okoli velikega hriba zgradili lepo asfaltno cesto. Stara je postala turistična atrakcija, saj se po njej lahko spustiš tudi s kolesom – med našimi potniki je bilo kar veliko korajžnih. Sama nisem bila med njimi, bila sem v spremljevalni ekipi, kar mi je zadoščalo za doživetje te ceste.

Pozno zvečer se poslovimo od La Paza in z nočnim avtobusom odpotujemo naslednji avanturi naproti – v slano puščavo Salar de Uyuni. Po zajtrku se opremimo z vodo in s terenci odrinemo v puščavo. Je največja solna ravnina na svetu, meri 10.582 km², nahaja se na nadmorski višini 3656 m. Pokriva jo nekaj metrov ravne slane skorje, s povprečnim nihanjem višine znotraj enega metra na celotnem območju puščave. Zaradi izjemne poravnosti površine je Salar idealen za umirjanje višinometrov opazovalnih Zemljinih satelitov. Po dežju tanka plast mrtve mirne vode spremeni površino v največje ogledalo na svetu. V središču Salarja je nekaj otokov, ki so ostanki vrhov starodavnih vulkanov.

Kosilo smo imeli v bivšem hotelu sredi puščave z mizami in stoli, izklesanimi iz blokov soli. Prespali smo v planinski koči na robu Salarija. Bilo je zelo mrzlo, navdušil pa nas je čudovit sončni zahod.

Zjutraj smo nadaljevali vožnjo po puščavi, kjer smo si najprej dodobra ogreli premražene kosti ob fumarolah in žvepljenih parah. Pokrajina me je spominjala na Islandijo. Bilo je še vedno zelo mrzlo, saj je bila zima in višina okoli 4000 m.

Vožnjo smo nadaljevali po visokogorski planoti z alkalnimi jezери in flamingovci. Pokrajina ti jemlje dih od vseh mogočih barv jezer in hribov okoli njih.

S planote smo se spustili proti čilski meji.

Najdaljša država na svetu

Glavna značilnost Čila je, da velja za eno najdaljših držav na svetu. Razteza se od severa proti jugu v dolžini čez 4300 km, od vzhoda do zahoda pa meri najširši del le 350 km. Država je stisnjena med zahodne Ande in Tihi ocean. Prvo mesto v Čilu je bilo San Pedro de Atakama, oaza ob robu puščave Atakama.

V bližini se nahaja Lunina dolina, po kateri smo se proti večeru sprehodili, da smo lahko občudovali sončni zahod. Naslednji večer pa na avtobus in proti Arici, kjer smo se končno tudi ogreli.

Arica je pristaniško mesto na skrajnem severu Čila, le 18 km oddaljena od Peruja. Velja za eno najbolj suhih mest na svetu. V okolici se nahaja zelo rodovitna dolina Azapa, po kateri smo se vozili in obiskali prazgodovinski muzej z najstarejšimi znanimi ohranjenimi mumijami na svetu. Ogledali smo si še eno izmed velikih haciend, lastnik goji olive in prideluje olje.

Mesto je znano tudi po cerkvi svetega Marka, ki jo je v železu zasnoval Gustav Eiffle. Naredili so jo v Franciji in nato pripeljali v Arico. Povzpeli smo se tudi na znameniti hrib El Moro de Arica.

Naslednji dan pa zopet na pot, prehod čilsko – perujske meje in vožnja preko Tacne do belega mesta Arequipa v vznožju vulkanov, ki se odlikuje po blagi klimi.

Zopet smo v Peruju, kjer bi omenila samo še eno

divjo avanturo v oazi Huachachina, kjer smo si privoščili vožnjo s štirikolesniki po puščavskih sipinah, kar je bilo zelo divje doživetje. Krog smo sklenili v Limi.

Cesta smrti

Namakanje v fumarolah

Vožnja s štirikolesniki po puščavskih sipinah

Slana puščava Salar de Uyuni

La Paz, glavno mesto Bolivije in najboljšežnji žični zračni promet

V spomin

V objemu / Foto Meho Tokić

*Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu.*

Tone Pavček

ANTON LIPEJ

1933—2019

Sredi pomladi, ko je naravno zelenilo odelo svet in so sprehodi v prebujeni naravi še posebej lepi, nas je zapustil Anton Lipej, dolgoletni član Planinskega društva Brežice.

Tone, tako smo ga klicali, je bil velik ljubitelj narave in velik planinec. Osvojil je prenekateri vršac naše domovine. Ljubezen in spoštovanje do gora sta z ženo Dušanko prenesla na oba sinova, Dušana in Davorja. Slednji je zato že v mladih letih postal tudi planinski vodnik. Tone in njegova družina so na različne načine pomembno prispevali k uspešnemu delu PD Brežice.

Še posebej so bila društveno aktivna njegova leta po upokojitvi. Ko se je razbremenil službenih obveznosti, se je s posebnim žarom posvetil odkrivanju novih vrhov in skritih koticov narave v občini, Posavju in Sloveniji. S planinskimi prijatelji se je podal tudi na gore, ki presegajo višino našega Triglava. Najvišje je stal na avstrijskem Hohalmspice, ki sega dobrih 3300 m nad morje.

V našem društvu pa bo ostal zapisan predvsem kot soustanovitelj sekcije starejših planincev, ki so se poimenovali Torkarji. S takratno predsednico društva, Marijo Veble, in še nekaterimi drugimi starejšimi člani je oblikoval program dela sekcije in postal njen prvi vodja. Skupina, ki je v začetku štela petnajst planincev, je pričela s pohodi v letu 1996. Število članov se je iz meseca v mesec, iz leta v leto večalo, torkovi izleti pa so predstavljali pomemben prispevek k zdravemu življenjskemu slogu, kjer športne aktivnosti ne smejo manjkati. Za ohranjanje zdravja in vitalnosti so bili redni tedenski pohodi še kako pomembni. Tone je vodil pohodnike celih devet let. Neumorno, skoraj vsak torek v letu. Prehodili in spoznali so bližnjo in daljno okolico Brežic, znali so se poveseliti ob praznikih, prispevali so k ohranjanju socialnih stikov.

Tone je vse ture skrbno načrtoval, pripravljaj programe dela in poročila ob koncu leta. Ob upoštevanju dejstva, da je skupina opravila letno celo nad 40 pohodov, je v devetih letih vodil več kot 350 izletov. Število ur njegovega prostovoljnega dela v društvu zato lahko štejemo v stotich.

Skupina torkarjev je z njim rasla in se razvijala in je tudi danes ena od aktivnejših v našem planinskem društvu. Seme, ki ga je pomagal zasejati, je vzklilo in zraslo v močno drevo.

S Tonetom sem se večkrat srečala na Šentvidu. Pred 25 leti, ko smo bili tekači ob Savi še bolj redki, poti na Šentvid pa še stezice, je tja pogosto zahajal tudi sam. V nedeljskih dopoldnevih sva si ob srečanjih izmenjala besedo, dve o lepoti narave pa o svojih družinah, da sva malce predahnila vsak v svoji akciji.

Tone, hvala za tvoj prispevek PD Brežice. Obogatil si življenje mnogih ljudi. Mirno počivaj na ravnici pod svojim in našim Šentvidom.

Anica Hribar

DARKO BUKOVINSKI

1954—2019

V času prazničnih dni, ko smo si izrekli srečno in zdravo prihajajoče leto, se je od nas poslovil planinski tovariš in dolgoletni član Planinskega društva Brežice, Darko Bukovinski.

Darko je postal član društva leta 2003. Planine so ga navduševale in mu bile izziv tako v športnem kot tudi estetskem pogledu. Zadihanost ob strmih vzponih, oznojeno telo, premagovanje težnosti, premikanje meja vzdržljivosti. Ni mu bilo težko vstati daleč pred jutranjo zoro in se s prijatelji popeljati v visokogorski svet iskat najlepših barv, kar jih premore svet. Bodisi zimskih, pomladnih ali poletnih, bodisi jesenskih. Rad je imel umetnost, najlepše umetnine pa je našel visoko v gorah. Vedno znova je raziskoval že poznane in nove koticke narave. Planinski vodnik društva je postal leta 2007. Najprej za lažje kopenske ture, nato tudi za težje v visokogorje ter za zimske vzpone. Vodil je mnogo društvenih izletov, ki jih je skrbno načrtoval. Preverjal literaturo, planinske vodnike, zemljevide, prebiral zapise drugih pohodnikov, spremljal vremensko napoved ..., vse z željo, da bi skupino varno pripeljal do zelenega cilja in nazaj domov. Na področju vodništva je prejel leta 2011 pisno zahvalo Komisije za vodništvo PZS, leta 2012 pa še priznanje iste komisije za pet let vodniškega dela. Tiste najlepše planinske podvige pa je Darko opravil s skupino sodelavcev in nekaterimi zunanji somišljeniki. Pod njegovim vodstvom je nastala planinska sekcija društva v Upravni enoti Brežice. Triglav pozimi in poleti, barvita Košuta, zimski Stol in Storžič, pomladna Paklenica, sive Grobniške Alpe, jeklena ferata na Viš, bele Samarske stene, ostro kamenje Paga, mehke gozdne poti posute z zlatim jesenskim listjem, pogrezanje nog v pravkar zapadli sneg, dišeče ruševje, gorski travniki polni pomladnega cvetja, padec na poledeneli poti in zlomljeno rebro, spanje na trdih tleh zavetišča Vlaški grad, pogled na sinje morje z najvišjega vrha Velebita, breztežno drsenje po mehkem melišču Mojstrovke, iskanje prehodov na snežni Komni ... Pogovori, zafrkavanje, smeh, umik iz vsakdanjika »divjega zahoda«, pogovori z ženo in hčerko ob osvojitvi vrhov ter vrnitvi v dolino, fotografranje, občudovanje stvaritev narave, pozabljeni čevlji na parkirišču, dobro kosilo pri prijatelju v Radovni ... Na stotine fotografij čudovite narave in nas uživačev danega trenutka,

osvajalcev nekoristnega sveta je nastalo. Ob njih smo lahko sanjarili tudi doma. Darko je bil strasten fotograf in natančen popisovalec tudi najmanjših doživetih podrobnosti. Njegove fotografije in prispevki so vrsto let bogatili planinske Utrinke.

Darko je bil član Upravnega odbora društva in načelnik vodniškega odseka od 2009 do 2013 ter član pravne komisije Meddruštvenega odbora Zasavja in Posavja. Še posebej se je posvetil delu vodniškega odseka.

Čeprav so Brežice na obrobju Panonske nižine, je našel izzive tudi doma. Poleg Šentvida je bil njegov hrib Cirknik. Obiskoval ga je tudi večkrat tedensko. Zadnja leta, ko je bil bolan, je bil vsak vzpon zanj tudi posebna psihofizična terapija. V letu 2019 se je od januarja do konca aprila nanj povzpel 45-krat, potem je bolezen premagala njegovo telo.

Prav posebno doživetje zanj je bila preplezana severa stena Triglava po Slovenski smeri. Uresničena želja, premagan strah, mehka kolena ob izstopu iz stene, vzhičenost ob uspehu, premikanje meja, zavedanje majhnosti in minljivosti ter povezanosti med ljudmi, hvaležnost prijatelju ...

Kot je zapel Lenon:

Lahko rečeš, da sem sanjač. Ampak nisem edini. Upam, da se nam nekoč pridružiš. In svet bo postal kot eden.

Anica Hribar

Aktualno – pomembno

Večni led pod Grossglocknerjem / Foto Meho Tokić

ČLANARINA PZS 2020 NEKOLIKO VIŠJA, SPREMEMBE TUDI PRI ZAVAROVANJU

POVZETEK NOVOSTI

- Sprememba višine članarin.
- Prilagoditev članskega zavarovanja (A članarina ima zaradi izrazito slabega škodnega rezultata v preteklih letih zavarovalno vsoto za smrt od leta 2020 10.000 € in 30.000 € za invalidnost. B, S+Š in P+O člani imajo združeno skupno zavarovalno vsoto 6000 € za reševanje v tujih gorah in zdravstveno asistenco. S tem so tudi ostale kategorije veliko ustrežnejše za člane, ki obiskujejo evropska gorstva).
- Prispevek 1 € za Sklad planinskih koč (razen P+O in IN članarine).
- V primeru članstva v več društvih PZS ni več potrebno poravnati dveh članarin v celoti.
- Ukinja se možnost včlanjevanja preko Selectbox darilnih kartic.

Člansko zavarovanje bo v letu 2020 sklenjeno pri Generali zavarovalnici (ki je prevzela Zavarovalnico Adriatic Slovenia d. d.). Zavarovalne asistenčne storitve v tujini se še naprej izvajajo preko asistenčnega centra na telefonski številki +386 5 66 28 500.nno, zato 2020 bo mogoče pravnati že od 15. decembra 2019 dalje.

VRSTE IN VIŠINA ČLANARINE ZA LETO 2020 S PRIMERJAVO Z LETOM 2019

Kategorija članstva		Članarina 2019	Članarina 2020
A	polnoletna oseba – aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z največjim obsegom ugodnosti	56,00 €	60,00 €
A/d	družinski popust	51,00 €	54,60 €
B	polnoletna oseba – aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z osnovnim obsegom ugodnosti	26,00 €	28,00 €
B/d	Priporočena članarina – družinski popust	21,00 €	22,60 €
B1	polnoletna oseba – oseba, starejša od 65 let z osnovnim obsegom ugodnosti	19,50 €	21,00 €
S+Š	srednješolec ali oseba s statusom študenta, do vključno 26. leta starosti, z osnovnim obsegom ugodnosti	17,00 €	18,50 €
S+Š/d	družinski popust		15,00 €
P+O	predšolski ali osnovnošolski otrok, z osnovnim obsegom ugodnosti	7,00 €	8,00 €
P+O/d	družinski popust	5,60 €	6,40 €
IN	oseba s posebnimi potrebami (oseba, ki ji je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost oz. je roditeljska pravica podaljšana), z omejenim obsegom ugodnosti	8,00 €	8,00 €
IN/d	družinski popust	6,60 €	6,40 €

ČLANARINO LAHKO PORAVNATE:

- **na sedežu društva** – stavba na Nogometnem štadionu Brežice, Cesta bratov Milavcev 18, Brežice, vsak torek od 16.00 do 18.00. Plačilo z gotovino. Prvič bo pisarna odprt 7. 1. 2020, zadnjič pa 24. 3. 2020;
- **pri poverjenici Darinki Suša** – velja za torkarje – vsak torek na izletu;
- **pri mentorih v osnovnih šolah** – velja za osnovnošolce in njihove družinske člane;
- **na TR društva SI56 6100-0001-6777-176** (Delavska hranilnica). Namen plačila: članarina 2020 za (našteti vse osebe, za katere se plača članarina in vrsta članarine za posameznega člana).

Primer: Jan Novak A/d, Reka Novak B/d, Lina Novak P+O/d).

Dodatne informacije dobite pri blagajničarki društva: **Jožica Dražil, telefon: 051/810 038.**

IN članarina je na voljo za društva, ki izvajajo programe za delo z oz. vključujejo v svoje delo osebe s posebnimi potrebami in invalide, ki jim je odvzeta (delno ali v celosti) poslovna sposobnost oz. podaljšana roditeljska pravica. Ta status posamezniki pridobijo z odločbo sodišča. Društva in PZS lahko ob včlanitvi zahtevajo vpogled v odločbo, iz katere izhaja odvzeta poslovna sposobnost.

Družinski popust se obračuna vsem družinskim članom, kadar članarino plačajo vsi družinski člani sočasno. Za družinske člane se štejejo poleg staršev še mladi do vključno 26. leta, ki niso zaposleni ali so brez lastnih dohodkov, ter osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost (IN) in so člani družine. Za družino se štejejo mati, oče in otrok ali mati samohranilka ali oče samohranilec z vsaj enim otrokom. Člani B1 niso upravičeni do družinskega popusta. Družinski popust se ne more koristiti zgolj za dve odrasli osebi, ne glede na njun pravno-socialni status.

ČLANSKA IZKAZNICA

Novi člani bodo izkaznice prejeli naknadno po pošti na stalni naslov predvidoma v roku 10 delovnih dni po vnosu podatkov v Navezo. Novi član mora s članarino poravnati tudi člansko izkaznico.

Člani, ki izkaznico že imate, jo uporabljate še naprej. V primeru, da je zapolnjena, izgubljena ali da gre za spremembo vaših podatkov, lahko naročite novo pri matičnem planinskem društvu ali po portalu **clanarina.pzs.si**.

Cena nove izkaznice je 2 € (DDV in poština vključena).

Bodite pozorni, da prejetega pisma z izkaznico (pisemska ovojnica z logotipom PZS) ne zavržete skupaj z reklamnim gradivom in ostalo pošto!

PRISTOPNA IZJAVA

Pristopna izjava je prilagojena in vsebuje zahtevane elemente v skladu z zakonodajo in Uredbo o varstvu podatkov, kar daje pravno podlago za vodenje evidence članstva. Dodana je npr. tudi možnost podaje soglasja članov za objavo fotografij na spletni strani in glasilih društva in PZS. Član, ki je bil prej član enega društva in se včlani v drugo društvo, mora v novem društvu ponovno podpisati pristopno izjavo, saj je v novem društvu nov član.

ZAVAROVANJE ČLANOV PZS ZA LETO 2020

Zavarovanja, ki izhajajo iz članstva v PZS, so skupaj z zavarovalnimi vsotami natančneje predstavljena na spletni strani zavarovanja.pzs.si.

Možnosti dodatnih zavarovanj za člane PZS

Zavarovalnica Generali, d.d., ponuja članom PZS ugodnejše posebne pakete turističnega zavarovanja z asistenco za tujino in razširitev nezgodnega zavarovanja na vse priložnostne aktivnosti. Dodatna zavarovanja se sklepajo individualno preko spletnega portala **clanarina.pzs.si** ali na sedežu Planinske zveze Slovenije.

Več informacij o dodatnih zavarovanjih za člane PZS najdete na spletni strani **zavarovanja.pzs.si**.

Program dela za leto 2020

PREDNOSTI, KI JIH MLADIM PLANINCEM NUDI DRUŠTVO:

- dva brezplačna izleta in čajanko,
- poleg zavarovanja prispeva društvo za vsak izlet, saj je za člane plačilo vedno nižje, kot so dejanski stroški izleta,
- brezplačen prevoz na taborjenje,
- za vsakih 5 izletov nagrada: majica, rutka ... ,
- vključitev v program aktivnosti PZS – Ciciban planinec in Mladi planinec,
- druženje mladih pohodnikov in mentoric iz vse občine,
- ugodnosti v mnogih prodajalnah pri nakupu športne opreme, pri prenočevanju v planinskih kočah in druge ugodnosti v okviru Planinske zveze Slovenije.

NAŠI VODNIKI V LETU 2020

Zap. št.	Ime in priimek	Naslov	Gsm	E-pošta	Kategorija
1	Sara Gregl	Sela 7, Dobova	031/422 646	sara.gregl@gmail.com	A /2014/
2	Tone Hribar	Stritarjeva 3, Brežice	041/365-642	asterix@t-2.net	A,B,D /1981/
3	Tone Jesenko	Pod obzidjem 20, Brežice	051/323 335	tone.jesenko@siol.net	A,B,D /2000/
4	Franc Kržan	Pavlova vas 73, Pišece	041/638 911	stemat@siol.net	A,B,D /1990/
5	Andreja Matijevc	Podgorje 32b, Pišece	041/614 565	andreja.matijevc@gmail.com	A /2010/
6	Simon Matijevc	Podgorje 32b, Pišece	041/901 313	smatijevc@gmail.com	A /2013/
7	Mija Novak	Curnovec 42d, Artiče	040/655 903	novakmia44@gmail.com	A,B,D /2003/
8	Franc Petelinc	Sela 90a, Dobova	030/383 577	petelinc@gmail.com	A,B /2008/
9	Nuša Vanič	Bukošek 46a, Brežice	031/596 162	nusa.rozman@gmail.com	A,B /2002/
10	Martin Slovec	G.Skopice 33, Krška vas	041/440 156	nima	A /1995/
11	Martin Vimpolšek	Čolnarska pot 36, Brežice	031/332 577	tine.vimpolsek@gmail.com	A,B,D /1967/
12	Bojan Jevševar	Vodnikova 4, Brežice	031/373 328	bojanokb@gmail.com	A /2017/
13	Anica Hribar	Vodnikova 4, Brežice	041/662 055	anica.hribar5@gmail.com	A /2017/
14	Mojca Šterk	Hudo Brezje, Studenec	031/594 315	mojca.sterk1@gmail.com	A /2017/
15	Natalija Vahčič	Dolenja vas 106a, Krško	041/913 158	natalija.vahcic@gmail.com	A /2018/

PROGRAM IZLETOV ZA LETO 2020

Tone Hribar, načelnik VO

JANUAR

Čet, 2. 1.	Novoletni pohod na Kum, 1220 m – ZPP
Ned, 5. 1.	Bohor, 982 m – srečanje posavskih planincev
Sob, 11. 1.	14. pohod Po poti slovenskega tolarja
Sob, 18. 1.	Ivanščica, 1061 m
Pet, 31. 1.	Zbor članov PD Brežice

FEBRUAR

Ned, 2. 2.	Grmada nad Krškim, 488 m
Sob, 8. 2.	Šmohor, 776 mZPP
Ned, 23. 2.	Ivanščica 1061 m – Strahinjčica, 846 m
Sob, 29. 2.	Ostrež, 856 m – ZPP

MAREC

Sob, 14. 3.	Po Krasu (Hrastovlje – Marezige)
Ned, 22. 3.	Kalnik, 642 m
Pet, 27. 3.	Čistilna akcija po planinskih poteh
Sob, 28. 3.	36. pohod po Brežiški planinski poti

APRIL

Sob, 4. 4.	Idrija – Hleviška planina 908 m – SPP
Sob, 18. 4.	Rusov pohod na Sljeme, 1030 m
Ned, 25. 4.	Lepenatka, 1425 m

MAJ

Sob, 2. 5.	Mali Golak, 1495 m – SPP
Ned, 10. 5.	Mala Kapela, 1280 m – Plitvice
Ned, 23. 5.	Snežnik, 1796 m
Ned, 31. 5.	Dan zasavskih planincev na Kumu, 1220 m

JUNIJ

Ned, 7. 6.	Olševa, 1929 m
Sob, 13. 6.	Dan slovenskih planinskih doživetij
Ned, 14. 6.	Gozdni rezervat Ravna gora
Ned, 21. 6.	Planina Konjščica nad Lomom in Bela peč, 1583 m
Sob, 27. in ned, 28. 6.	Prečenje Pohorja po SPP

JULIJ

Sob, 4. in sob, 11. 7.	Družinski tabor v Mlačni pri Mojstrani
Sob, 18. in ned, 19. 7.	Kapelska planinska pot
Sob, 25. in ned, 26. 7.	Kočna, 2540 m – Grintovec, 2558 m

AVGUST

Sob, 8. in ned, 9. 8.	Škrlatica, 2740 m
Ned, 16. in pon, 17. 8.	Triglav, 2864 m
Sob, 22. 8.	Debela peč, 2014 m
Ned, 30. 8.	Skupni izlet s PD Pošte in Telekom

SEPTEMBER

Ned, 6. 9.	Izlet v neznano
Sob, 12. 9.	Stol, 2236 m

F. Kržan, T. Vimpolšek M. Novak	lahka snežna tura lahka snežna tura
M. Slovenec, I. Godler B. Jevševar, N. Hribar	lahka snež. tura lahka snežna tura
UO PD	

M. Šterk T. Hribar	lahka snežna tura lahka snežna tura
N. Hribar, B. Jevševar F. Petelinc, M. Šterk	lahka snežna tura lahka snežna tura

M. Novak, S. Gregl B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot lahka pot
OVGN, O. Kržan M. Slovenec, M. Tokić, F. Petelinc	lahka pot lahka pot

T. Hribar, F. Petelinc M. Slovenec, M. Tokić	lahka pot lahka pot
S. Matijevc, M. Novak	lahka pot

T. Hribar, M. Novak N. Hribar, B. Jevševar	lahka pot lahka pot
M. Šterk, F. Petelinc	lahka pot

S. Gregl, M. Šterk D. Fux	lahka pot lahka pot
O. Kržan T. Jesenko, J. Meglič	lahka pot lahka pot
M. Novak, S. Gregl	lahka pot

M. Šterk, F. Kržan, F. Petelinc, M. Novak, A. Matijevc B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot zahtevna pot
M. Novak, S. Matijevc	zelo zahtevna pot

T. Hribar, F. Petelinc F. Kržan	zelo zahtevna pot zelo zahtevna pot
Matijevc, S. Gregl F. Kržan	zahtevna pot lahka pot

N. Hribar, B. Jevševar S. Gregl, M. Novak	lahka pot zahtevna pot
--	---------------------------

Ned, 20. 9.	Koča Tolazzi, 1350 m – Volajsko jezero, 1951 m (Karnijske Alpe)	T. Jesenko, B. Vukovič	lahka pot
Sob, 26. 9.	Kamniški dedec, 1583 m	F. Petelinc	zahtevna pot
OKTOBER			
Ned, 4. 10.	Rudnica pri Podčetrtku, 622 m	F. Kržan	lahka pot
Sob, 10. 10.	70 let PD Brežice in 20 let zavetišča na Cirkniku, 621 m	UO	lahka pot
Ned, 18. 10.	Krajinski park Lahinja	O. Kržan	lahka pot
Sob, 24. 10.	44. pohod Po poteh Brežiške čete – iz Sromelj	F. Slovenec, M. Tokić, T. Vimpolšek	lahka pot
Ned, 31. 10.	Strelovec, 1763 m	S. Matijevc, T. Hribar	lahka pot
NOVEMBER			
Ned, 8. 11.	38. Martinov pohod in martinovanje	T. Vimpolšek	lahka pot
Ned, 15. 11.	Žumberak – Sv. Gera, 1178 m	N. Hribar, B. Jevševar	lahka pot
Sob, 21. 11.	Limbarska gora, 773 m	S. Matijevc, A. Matijevc	lahka pot
DECEMBER			
Ned, 6. 12.	Sljeme (Medvednica), 1030 m	N. Hribar, B. Jevševar	lahka pot
Sob, 19. 12.	27. nočni pohod na Cirknik, 621 m	T. Vimpolšek, T. Hribar	lahka snež. tura
Sob, 26. 12.	23. pohod na Polom 790 m, s PD Polom Kostanjevica na Krki	T. Vimpolšek, M. Slovenec	lahka snežna tura

PROGRAM POHODOV TORKARJEV 2020

JANUAR			JUNIJ		
7. 1.	Pišce – Veliki Špiček		2. 6.	Mostec – Loče – Rigonce – Mostec	M. Zupančič
11. 1.	14. pohod Po poti slovenskega tolarja	M. Slovenec, I. Godler	9. 6.	Krška vas – po nasipu – HE Brežice po Kranjski	M. Tokić
14. 1.	Čatež – Sv. Vid – Prilipe		13. 6.	Dan slovenskih planinskih doživetij	D. Fux
21. 1.	Dečno selo – Veseli vrh		16. 6.	Kostanjevica – Lurd	J. Srpčič
28. 1.	Jablanca – Bohor – Koprivnik		23. 6.	Dečna sela – Mali vrh – Dečna sela	B. in M. Kopinč
31. 1.	ZBOR ČLANOV PD BREŽICE	UO PD	30. 6.	Malence – po Tončkini poti – rojstni dnevi	M. Tokić
FEBRUAR			SEPTEMBER		
4. 2.	Krška vas – Stankovo	M. Tokić	1. 9.	Pišce ribnik – Veliki Špiček	
11. 2.	Sromlje – Orlica		6. 9.	Izlet v neznano	N. Hribar in B. Jevševar
18. 2.	Kostanjevica – Vodenice	J. Srpčič	8. 9.	Mojstrana – Peričnik – Vrata – plan. muzej (avtobus)	
25. 2.	Osredek – Pust	I. Godler	15. 9.	Orešje – Pečine – Orešje	
MAREC			22. 9.	Velika Dolina – okolica	M. Škrlec
3. 3.	Šutna – Planina		29. 9.	Osredek – rojstni dnevi	I. Godler
10. 3.	Brežice		OKTOBER		
17. 3.	Prilipe – vas Cirknik	R. Pružek	6. 10.	Krško – Grmada	B. in D. Ožvald
24. 3.	Artiče – po sadjarski poti	B. Čurič	10. 10.	70 let PD Brežice in 20 let zavetišča na Cirkniku	UO PD
28. 3.	36. Pohod po Brežiški planinski poti	M. Slovenec, M. Tokić	13. 10.	Cirknik – kostanjev piknik	
31. 3.	Osredek – rojstni dnevi	I. Godler	20. 10.	Dramlja – Kojanci	
APRIL			24. 10.	44. Pohod po poteh Brežiške čete – iz Sromelj	M. Slovenec, M. Tokić
7. 4.	Cerklje – Bušeča vas – Vrhovska vas – Gadova peč		27. 10.	Gadova peč – Planina	
14. 4.	Laze – Korička reber	M. Škrlec	NOVEMBER		
21. 4.	Krška vas – Malenški vrh – Gaj	V. Tomše	3. 11.	Sela – Dobrava	
28. 4.	Loka – Lovrenc (vlak)		8. 11.	38. Martinov pohod in martinovanje	T. Vimpolšek
MAJ			10. 11.	Pečice – grad Podsreda	
5. 5.	Kostanjevica – Mirčev križ	J. Srpčič	17. 11.	Laze – lovski dom	M. Škrlec
12. 5.	Boč – Srečanje s PTT Ljubljana (avtobus)	PTT Lj.	24. 11.	Razbor – Lisca	
19. 5.	Oslica – Veternik		DECEMBER		
26. 5.	Velika Dolina – Žakovsko bukovje	M. Škrlec	1. 12.	Čatež – Dobeno – Prilipe	
			8. 12.	Pišce – Svete gore	
			15. 12.	Kapele – Jovsi	
			19. 12.	26. Nočni pohod na Cirknik	T. Vimpolšek

Vodstvo torkarjev v letu 2020:

Juratovec Stanislav, 041 670 113
 Kostanjšek Tone, 040 324 557
 Tokić Meho, 031 658 990
 Suša Darinka, 051 822 141

PROGRAM IZLETOV MLADINSKEGA ODSEKA 2020

Natalija Vahčič, načelnica MO

Pet, 10. 1.	OŠ Artiče: Čajanka in orientacija	Natalija in vse mentorice
Ned, 2. 2.	Grmada nad Krškim	Jelena in Natalija
Ned, 15. 3.	Grajska pot	Andreja in Jelena
Pet, 27. 3.	Akcija pobiranja smeti v okviru naravovarstvenega odseka	mentorice z učenci (v okolici šol)
Sob, 18. 4. in ned, 19. 4.	Gore in Kopitnik – dvodnevni izlet in nočni pohod	Natalija in mentorice
Ned, 10. 5.	Kofce	Sara in Ana
Ned, 24. 5.	Snežnik	Mojca in Franci
Ned, 7. 6.	Rudnica	Andreja in Natalija
Sob, 13. 6.	Dan slovenskih planinskih doživetij	mentorice
Sob, 27. 6 – tor, 30. 6.	Otroški tabor	Natalija in Sara
Sob, 4. 7. – sob, 11. 7.	Družinski tabor v Mlačni pri Mojstrani	Mojca in Andreja
Ned, 6. 9.	Iški vintgar in Ljubljanski grad	Sara in Natalija
Sob, 26. 9.	Srečanje zasavske mladine	Natalija in Mojca
Sob, 3. 10. in ned, 4. 10.	Lisca – dvodnevni izlet	Mojca in Jelena
Pet, 23. 10.	Nočni pohod na Libno	Natalija in mentorice
Ned, 8.11.	Hum	Natalija in Andreja

V letu 2020 bomo razširili motivacijski program. Za opravljenih 5 izletov v okviru društva bo mladi planinec prejel majico **GIBANJE = ŽIVLJENJE**, za opravljenih naslednjih 5 izletov pa rutko z istim motom. Poleg tega dobijo mladi člani ob vpisu tudi dnevnik Planinske zveze Slovenije.

OŠ Globoko, Jelena Đekić, 031 774 353

OŠ Artiče, Natalija Vahčič, 041 913 158

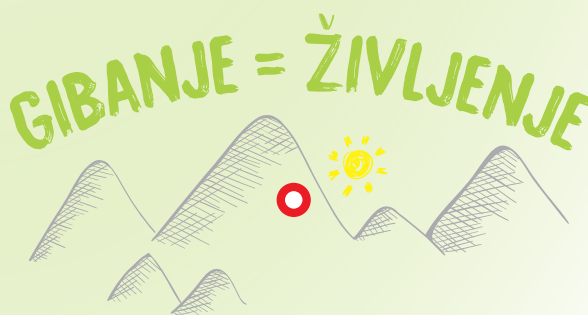
OŠ Cerklje ob Krki, Mojca Šterk, 031 594 315

OŠ Pišce, Andreja Matijevc, 041 614 565

OŠ Dobova, Simona Bortek, 040 626 411

Mladinski vodnici:

Sara Gregl, 031 422 646 , Ana Novak, 031 774 446

PROGRAM IZLETOV NAVIHANCEV 2020

JANUAR		JUNIJ	
8. 1.	Od cerkve do cerkve po pišečkih hribčkih	10. 6.	Rogla – Lovrenška jezera
22. 1.	Potepanje po Libni	24. 6.	Špiček
FEBRUAR		SEPTEMBER	
5. 2.	Silovec – Osredok – Pečice	9. 9.	Kriška gora
19. 2.	Grmada iz Brestanice	23. 9.	Trdinov vrh iz Cerovega
MAREC		OKTOBER	
4. 3.	Kozje – Bohor – Kozje	7. 10.	Malič – Šmohor – Tolsti vrh
18. 3.	Žusem – Stolp ljubezni – Slivniško jezero	21. 10.	Ostrež – Janče
APRIL		NOVEMBER	
1. 4.	Celjska kočja iz Celja	4. 11.	Etapa Julijane
15. 4.	Etapa Julijane	18. 11.	Kerinovo znamenje – Veliki vrh – Podsreda
29. 4.	Gore – Kopitnik iz Rimskih Toplic	DECEMBER	
MAJ		2. 12.	Lisca iz Sevnice
13. 5.	Golica ali Kum iz Trbovelj	16. 12.	Veliki Cirknik
27. 5.	Golica ali Kum iz Trbovelj		

ODSEK MARKACISTOV

Milan Tomič, načelnik OM

Markacisti PDB načrtujemo v letu 2020 naslednje aktivnosti:

- udeležba na zboru markacistov MDO zasavskih in posavskih društev
- udeležba na zboru slovenskih markacistov ter skupna delovna akcija ob tem dogodku
- ogled celotne trase planinskih poti PD Brežice z novimi markacisti
- udeležba na tradicionalni čistilni akciji PD Brežice
- tekoča obnova markacij in urejanje planinskih poti na območju PD Brežice
- ureditev stopnic na relaciji Globočice – Veliki Cirknik
- označevanje in urejanje poti za 44. pohod Po poteh Brežiške čete.

KOMISIJA ZA PLANINSKE POTI

IZOBRAŽEVANJA V LETU 2020

Rednega usposabljanja vodnikov, ki se ga morajo vodniki udeležiti vsake tri leta, se bodo udeležili naslednji vodniki: Sara Gragl, Tone Hribar (zimsko in letno), Mija Novak, Nuša Vanič, Martin Vimpolšek, Bojan Jevšvar, Anica Hribar, Mojca Šterk.

Načrtujemo, da se bo izobraževanja za pridobitev naziva planinski vodnik udeležil en član društva.

AKTIVNOSTI DRUŠTVA OB PRAZNOVANJU 70-LETNICE DRUŠTVA

Aktivnosti bodo namenjene članom in nečlanom društva. Še posebej so vabljeni tisti, ki ne poznajo raznovrstnosti našega dela, bi se nam pa morda pridružili kot člani.

Planinsko društvo Brežice je športno društvo, ki že od leta 1950 združuje in povezuje ljubitelje narave in planinskega sveta – od gričev na obrobju Panonske nižine do najvišjih vršacev v Sloveniji in drugod. Društvo je rekreativno naravnano in vključuje v aktivnosti vse starostne kategorije – otroke, stare le nekaj let, in odrasle do najvišjih let. Moto društva je: »NAZAJ V NARAVO, VSE GENERACIJE.«

V ta namen organiziramo planinske izlete za otroke in mladino, za odraslo člansko populacijo ter za dve kategoriji starostnikov – za mlajše in starejše upokoјence. Aktivni smo tudi na področju naravovarstva, v sklopu katerega opravljamo čistilne akcije po planinskih poteh in organizirano spoznavamo posebne koticke Slovenije, ki so še kako pomembni za ohranjanje biotske pestrosti.

V okviru odseka markacistov skrbimo za označevanje in vzdrževanje planinskih poti. Imamo jih kar 107 km.

Za jubilejno leto 2020, ko društvo praznuje 70 let aktivnega dela, smo oblikovali nekaj aktivnosti, ki so namenjene vsem občanom in širše. Vabimo vas, da se katere od njih udeležite.

1. 70 x NA VELIKI ŠPIČEK (686 m), 70 x NA VELIKI CIRNIK (630 m)

Cilj je, da se od 1.1. do 31.12. 2020 najmanj 70-krat povzpnete na najvišji vrh občine na južni in/ali severni strani, na Veliki Cirknik ali na Špiček. Pozor: isti dan se lahko na isti vrh vzpnete le enkrat. Smer, iz katere boste osvajali vrhova, je izbira vsakega posameznika. Po opravljenem vzponu pošljete SMS na telefonsko številko 031/373 328. Sporočite ime in priimek, osvojeni vrh, datum in uro vzpona.

V začetku prihodnjega leta bomo prešteli število vzponov, ki jih bo opravil posamezni pohodnik, in rezultat objavili v Posavskem obzorniku in Planinskih utrinkih 2021. Vsi, ki boste uspeli obiskati prvi ali drugi vrh ali kar oba 70-krat, boste povabljeni na občni zbor društva konec januarja 2021, kjer boste prejeli posebno priznanje.

2. 70 MARKACIJ ZA 70 LET

V **marcu** vas vabimo, da se priključite delu markacistov, ki bodo na novo markirali in popravljali pot od Globočic proti Velikem Cirkniku. Kako se pripravi podlaga, da lahko narišemo rdeče-belo Knafelčevo markacijo, kako se določi pogostost barvanja markacije, kje postavimo smerne table in še druge informacije boste izvedeli od naših markacistov. Za udobnejši korak bomo na strmih delih vzponov obnavljali lesene stopnice in obsekali grmičke in drugo rastje, ki sega na pot. Veseli bomo družbe vsakogar.

3. NARAVOVARSTVENI IZLET PO SUHIH TRAVIŠČIH KOZJANSKEGA

Konec meseca maja bomo organizirali izlet po suhih traviščih Kozjanskega, ki ga bodo vodili strokovnjaki iz Kozjanskega parka.

Najvišji, predalpski predeli Kozjanskega parka – Vetrnik, Oslica, Bohor – dosejajo nadmorsko višino med 600 in 1000 metri. Sonaravno kmetovanje je ustvarilo enega najlepših in najbogatejših rastišč – hribovske suhe travnike z izredno biotsko pestrostjo.

Hribovski suhi negojeni travniki s tradicionalno rabo (prevladuje enkratna košnja in jesenska paša) so prava zakladnica žive narave, ki svojo podobo tedensko spreminjajo. Dodatno k pestrosti pripomorejo posamezna drevesa ali grmišča ter mejice.

Vabljeni vsi, ki sta vam mar narava in ohranjanje njene raznolikosti.

4. 70 UR HOJE ZA MLADE PLANINCE

Tudi mlade planince izzivamo, da opravijo v letu 2020 vsaj 70 ur planinskih aktivnosti. Število opravljenih ur bodo beležile mentorice planinskih skupin na osnovnih šolah. Med aktivnosti se štejejo udeležba na izletih in pohodih, orientacijskih pohodih, čistilni akciji, taborih društva in drugih aktivnostih, ki jih določijo mentorice.

Mladi planinci iz šol, kjer nimajo mentorja, si tabelo za vpis aktivnosti izdelajo sami in vanjo beležijo, kaj so naredili. V tabelo vpišejo naziv aktivnosti (kaj, kam,...), koliko ur je trajala, kdo jo je vodil in podpis vodje. Število opravljenih ur v tabeli potrdi vodja izleta (vodnik izleta). V kolikor opravijo izlet/pohod samo v spremstvu staršev, potrdijo aktivnost s podpisom v tabeli starši. Ob koncu leta starši pošljejo tabelo z navedenimi podatki na naslov: PD Brežice, Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice. Ob tem ne pozabite napisati svojih kontaktnih podatkov, da vas bomo lahko povabili na zaključno prireditev. Vsi, ki boste dosegli cilj, boste prejeli nagrado na čajanki v januarju 2021.

5. POHOD 70-LETNIKOV

V drugi polovici septembra vabimo na pohod po okolici Sromelj vse, ki boste v letu 2020 praznovali 70. rojstni dan. Vabljeni so tudi družinski člani. Pripravili bomo krajši in daljši pohod, izbrali si boste ustrezno svoji kondiciji. Pohod bomo zaključili s prigrizkom in zdravico ob skupnem jubileju.

6. OBELEŽITEV 70-LETNICE DRUŠTVA NA CIRNIKU

V soboto, 10. 10. 2020, bomo organizirali pohod na Veliki Cirknik. To bo osrednji pohod ob 70-letnici društva in 20-letnici bivalca. Pohod bomo pričeli na Čatežu in se preko Žejnega povzpeli na vrh, kjer bo krajša slovesnost, po njej pa piknik.

7. ZAKLJUČNA PRIREDITEV OB 70-LETNICI DRUŠTVA IN PLANINSKI VEČER

Jubilejno leto bomo zaokrožili s prireditvijo v četrtek, 14. 12. 2020, to je dan kasneje, kot je bilo ustanovljeno društvo; ustanovni zbor je bil namreč 13. 12. 1950.

Na kratko bomo pogledali 70-letno zgodovino društva, nato pa večer strnili s planinskim večerom in prireditvijo Brati gore. Povabili bomo predstavnike PZS, Občine Brežice, Športne zveze Brežice, društev MDO Zasavja in Posavja ter prijateljska društva iz Slovenije in Hrvaške. Naš gost bo eden od vidnejših planincev ter alpinist, osvajalec domačih in tujih gora.

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2019

PRIHODKI		ODHODKI	
1. Prihodki od članarin	9.700,00	1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	5.500,00
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	4.000,00	2. Izobraževanje planinskega kadra	1.000,00
3. Prispevki udeležencev tabora	6.800,00	3. Stroški planinskega taborjenja	7.800,00
4. Donacije	850,00	4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	2.000,00
5. Sponzorska sredstva	2.000,00	5. Kilometrini (udeležba na občnih zborih, sestankih...)	500,00
6. Drugi prihodki	2.000,00	6. Najemnina poslovnega prostora	240,00
PRIHODKI SKUPAJ	25.350,00 EUR	7. Stroški za delovanje društva	2.220,00
		8. Stroški banke za vodenje računa	160,00
		9. Telefonija in internet	130,00
		10. Planinski utrinki (oblikovanje in tisk)	1.900,00
		11. Drugi materialni stroški	3.400,00
		12. Nakup opreme	500,00
		ODHODKI SKUPAJ	25.350,00

Upravni odbor planinskega društva Brežice

Upravni odbor PD Brežice se zahvaljuje vsem, ki ste v planinstvu prepoznali družbeno koristno dejavnost in nas v letu 2019 podpirali pri izvajanju letnega programa.

TISK BREZ OMEJITEV. VIKOM.SI

Planinski utrinki

Glasiło Planinskega društva Brežice

Planinsko društvo Brežice

Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice

Urednica: Milena Jesenko

Člani uredniškega odbora: Anica Hribar, Mojca Šterk, Matej Petrič

Jezikovni pregled: Milena Jesenko

Slika na naslovnici: Smrdokavra, foto Dušan Klenovšek

Slika na zadnji strani: Velika korita Soče, foto Matej Petrič

Oblikovanje in prelom: Vikom, Mojca Libenšek s.p.

Tisk in vezava: Vikom, Mojca Libenšek s.p.

Naklada: 220 izvodov

Glasiło je brezplačno. Delo uredniškega odbora, jezikovni pregled in fotografije niso honorirani. Oblikovanje in tisk sta plačana iz sredstev Občine Brežice ter sredstev donatorjev in sponzorjev.

